Զ. ՏԱՐԻ 1651 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ՀՐՈՏԻՑ 4381 — Հ. Տ. 14 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — Ն. Տ. 26 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 28 ԶԻԼԳԱՏԷ 1306 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐԵՎԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Նորատունկեանի-խան, Գալաթիա

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԻՆԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գանձեան արժէքը	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Դուռաւոյ Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուռը զրկուած լրագրոյց համար եւ ինչքը Տնօրէնութեան վրայ է
խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 ՅՈՒԼԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԳԷՊՔԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՊՈՒԼԱՆԺԷԱՄԻՏ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Պ. Թիւառի վարչութիւնն և Պուլանժէականք ծայրագոյն խստութեամբ կը մեղադրուին։ Կառավարութիւնը զարմանօք կը տեսնէ թէ նախարարութեանց և վարչութեանց մեծագոյն մասը պուլանժէականութեամբ վարակեալ է։ Շատ մը կառավարական պաշտօնեայք պուլանժէամիտ են, և հետեւապէս իրենց հաւատարմութիւն երկբայելի է յոյժ, մանաւանդ երբ կառավարութիւնը խիստ պայքար մը կը սկսի՝ առաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց մէջ պուլանժէականութիւնը չեղչելու յուսով։ Գերագոյն Ատենի քննութիւնք երեւան հանեցին կառավարական շատ մը մեծ ուփոքր պաշտօնեից նամակներ, որք իրենց սիկեցութիւնը կը խոստանային առ Պուլանժէ։ Այս մարդիկ, կասկածելով թէ Պուլանժէ պիտի յաղթի, կ'ուզէին «գործը զոյգ բռնել» անուանապէս Հանրապետութեան հաւատարիմ, անձնուիրութիւն կը խոստանային նաև առ Պուլանժէ, որպէս զի սա պաշտօնական չընէ վիրաւոր երբ յիշեալ անցնի։ Պ. Թիւառի նախարարութիւնը կ'ուզէ մաքրել հանրապետական վարչութիւնը բոլոր այս փոանդաւոր տարրերէ։ Քանի օրէ ի վեր Փարիզէ ստացած մեր լրագիրը կը յիշատակեն կիզրոնական և գաւառային պաշտօնէից արձակումներ, սա որոշ և պաշտօնական յայտարարութեամբ թէ «քաղաքական պատճառներով ճանչուած են»։ Ամենէն աւելի վարակեալ կը թուին երեւիմից, ներքին գործոց, վաճառականութեան և գաղթականութեանց նախարարութիւնք։ բայց հիմա կ'ըսուի թէ դատական և կրթական պաշտօնատանց մէջ եւս կարդ մը պաշտօնեայք անհաւատարիմ դատուած են։ Ոստիկանապետի մը պաշտօնանկութեան առթիւ անցեալ օր ըսինք արդէն որ շատ մը ոստիկաններ և ապահովութեան դրդիչներ պուլանժէամիտ գտնուած են։ Իսկ Բանաձէն։ այն մեծ դէնասկան գործարանն եւս վարակեալ է արդեօք պիրող հմաճարակէն։ Ան՝ վախուկ ինդիր մը որպ վրայ չեն համաձայիր խօսել Փարիզի լրագիրք, իրենց բանակը պառակտեալ ցուցնելով օտարաց առջեւ երկրին զինուորական զօրութեան վարկը չկոտրելու համար։ Բայց ոչ ապաքէն ընդհանուր դատախազին ամբաստանագրէն տեղեկացանք որ Պուլանժէ իրեն չափ անհաւատարիմ մեզակիցներ գտեր է նաեւ բանակին սպայից մէջ, բայց զօրաց կատարեալ հաւատարմութեան շնորհիւ բան մը չէ կրցեր փորձել։ Եթէ քաղաքային տարրն ենթակայ է անհաւատարմութեան, ոչ կ'երաչխաւորէ զինուորական տարրին բացարձակ հաւատարմութիւն։ Եթէ քաղաքային պաշտօնեայք իրենց ապագայն չվտանգելու համար անձնուիրութիւն կը ցուցնեն—կամ կը կեղծեն—առ Պուլանժէ, նոյն բանն սպայք եւս չե՞ն կրնար ընել՝ իրենց ապագայ յառաջդիմութիւնն ապահովելու յուսով։

* *

Ցնդաբ թէեւ Պուլանժէականներուն նպաստաւոր թերթ մ'է, բայց իւր խմբագրապետ այս մասին հետեւեալ արդարացի դիտողութիւնը կ'ընէ։

«Զեմ մեղքնար պաշտօնական եղած մարդիկն։ Ես անշուշտ հինցած սա գաղափարը կը դաւանիմ թէ մարդերը կառավարութեան մը ծառայէ, պարտի իւր անձնական զգացումները զոհելով ծառայել։ և երբ մարդ չարհամարհեր այն դրամը զոր կ'ընդունի ի վերջ ամուսն, պէտք է նաև ընդունի աղբիւրն ուստից կուգայ այդ դրամ։»

Պ. Մանեան կը յարէ։

«Կայսրութեան ժամանակէն մնացեալ պաշտօնեայք չատ հաղուագիւտ պէտք է լինին արդի հանրապետական վարչութեան մէջ։ Տասն և ինն տարւոյ մէջ, երկրի մը վարչային պաշտօնէութիւնը գրեթէ ամբողջովին կը փոփոխի և կը նորոգի։ Հանրապետութեան անհաւատարիմ գտնուողներն են ուրեմն նոր մարդիկ, անցեալն հետ կապ չունեցող մարդիկ, որոց բախտը շինած և կեանքն ուղղած է Հանրապետութիւնն։ Եւ ահա այս մարդոյ Հանրապետութիւնն ինքզինք սիրելի չէ կրցած ընել, և անոնցմէ չէ կրցած ընդունիլ այն հաստատակ հաւատարմութիւնն իսկ զոր թոչակաւոր մը կը պարտի զինք մնուցանողին։ Այս բան պատուաբեր չէ Հանրապետութեան։ Թաքուն մնացեալ դժգոհութիւնն յայտնուեցաւ երբ կրցաւ կռուիլ մնաւն մը, կառավարական նոր դրութեան մը (Պուլանժէութեան), որ անցելոյն ձեւերն ու կերպերը չյիշեցնէ։»

* *

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պուլանժէական ցոյցերը վայրկենապէս զսպելու նպատակաւ ներքին գործոց ազդեցիկ նախարարը՝ Պ. Քոնրատ՝ խորհուրդ մ'ունեցաւ, որ բաւական կը քննադատուի։ Հարիւր և ըստ ամենց հարիւր յիսուն ծպտեալ ոստիկաններ կամ ապահովութեան գործակալներէ բաղկացեալ յատուկ ոստիկանութիւն մը կազմեց իւր անձնական տնօրինութեան ներքեւ, պուլանժէական երգեր երգող և ազաղակներ արձակող ստահակները ցրուելու և հանրապետական կառավարութեան դէմ նախատալից խօսքեր ըսողներն անմիջապէս ձերբակալելու և հանրային վայրերը ամեն տեսակ շփոթութիւններ անմիջական գործողութեամբ արգիլելու բացառիկ պատասխանատուութեամբ և իշխանութեամբ։ Հանրապետական թերթեր դիտել կուտան թէ ոստիկանական այսպիսի բացառիկ մարմնոյ մը կազմութիւնն ընդդէմ է այն ազատական սկզբանց զորս Հանրապետութիւնը կը քարոզէ, և կը յիշեցնէ կայսերական իշխանութեան օրով գործող քաղաքական ոստիկանութիւնն, որոյ դէմ այնչափ կը բողոքէին Հանրապետականք։ Երկրին մէջ այժմ երկպառակութիւնք, կասկածք, տատանութիւնք և մատնութիւնք այնչափ դառնացուցած են ըղդացումներն և միտքերը, պղտորած, որ կը գուշակուի թէ նորակազմ ոստիկանութիւնը չատ ցաւալի ծայրայեղութիւններ պիտի գործէ, և անմեղներ վայրապար պիտի ձերբակալուին։

ԱԴԱՄԱՆԴԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԻՍԻՆ ՄԷՋ

Փարիզի Արուեստահանդէսին Ադամանդից մէջը չատ հարուստ, չատ հետաքրքրաշարժ և չատ հրաձգիչ է միան գամայն։ Կազմակերպիչք լոկ թանկագին քարեր ցուցնել չեն ուզած։ Նպատակ ունեցած են նաեւ հասարակութեան առջեւ պարզել բոլոր այն գործողութիւններն և գործիքներն որովք երեւան կը հանուի քարն ափրիկեան հողէն և Եւրոպոյ մէջ տաշուելով, ընտիր զարդ մը կը դառնայ։

Կը կարծուէր թէ Արուեստահանդէսին գոհարավաճառութեան ճիւղին մէջ ի ցոյց դրուած Էնֆէլիա անուն ադամանդը տաշուած ադամանդից խոշորագոյնն է։ Խնդիրն Եւրոպոյ մէջ ծանօթ ադամանդից վրայ է միայն՝ զի Պարսկաստանի Շահին գանձն և ի Հնդկաստան կոլքոնդի և Մաթամի Բահանաներուն գանձերը կ'ըսուի թէ կը պարունակեն քարեր որք ցարդ Սիրեւմտեան ծանուցեալ քարերէն աւելի խոշոր են։

Բայց այսօր Փարիզի Արուեստահանդէսին մէջ իսկ կայ Էնֆէլիա քարէն աւելի խոշոր ադամանդ մը, որ հազիւ տասն ամիս առաջ գտնուած է, Բարեյուսոյ Հրուանդանի ադամանդի հանքերուն մէջ։ Ամսթէրտամ ղրկուած է հոլանտացի հրաչակաւոր ադամանդագործերուն որք տաշած գործած են զայն, և այժմ Էնֆէլիոյին հետ միասին ի ցոյց դրուած է։ 228 ու կէս քրաթ ծանրութիւն ունի։ Բայց մինչ Էնֆէլիոյն սպիտակ է, այս նոր քար դեղնագոյն է աւելի, և յայտնի է ադամանդին սպիտակն աւելի յարգի է։ Բայց և այնպէս, նոր քարն ալ մեծակակ հարստութիւն մը կը ներկայացնէ, և այժմ ստացուածքն է այն ընկերութեան որ կը բանեցնէ Պուէրաց հանքը։

Բարեյուսոյ Հրուանդանէն Փարիզ բերուած առաջին ադամանդը կ'երեւէր 1867ի Փարիզեան Արուեստահանդէսին մէջ։ Պուէրի մը (Բարեյուսոյ հոլանտացի գաղթական) ազայն կը խաղար խիճի մը հետ, որ հաւաքբրաշարժ կը թուէր իրեն։ Ճամբորդ մը առաւ տղուն ձեռքէն, հասկցաւ որ ադամանդ է, և 12.500 ֆրանկի վաճառեց։ Այս գիւտ մեծ զարկ տուաւ ադամանդի հանքերուն շահագործման, և յառաջացուց ադամանդագործութեան արուեստն ալ։ 1867էն մինչեւ 1889 Բարեյուսոյ Հրուանդանի հանքերէն հանուած ադամանդից արժէքն է երկու միլիառ ֆրանքի տակդին գումարը։ Զորս գլխաւոր հանքերն կան։ Քիմպըրլի, Պոէրացն, Թոյթս Փան և Պուլֆոնթէյնայն, իրարու չատ մօտիկ։ Հանքագործք քանի մը տարւոյ մէջ ի Քիմպըրլի քաղաք մը կազմեցին 25 000 բնակչաք, որք ունին քաղաքակիրթ ազգաց ամեն վայելքները, թատրոն, ամենօրեայ լրագիր, հիւանդանոց, դրամատուներ, և էն։ Արուեստահանդէսին մէջ ի ցոյց դրուած է այս հանքաց միայն յատակագիծը բարձրաքանդակ, յորմէ կարելի է ճիշդ գաղափար առնուլ նոյն հանքաց կազմութեան և շահագործման կերպին վրայ։ Հրաբխոյ մը խառնարանները նման, չատ խորունկ ճեղքուածներ կան հողին մէջ, և այն ծերպերուն մէջ կապտագոյն ցեխ մը կը լեցուի յորում կը գտնուին ադամանդներ։ Սարբերկրեայ ոստիկան գործարանէ մը կ'արտադրի այս թանկագին ցեխ։— Գեղեցիկ նիւթ դիտական ենթադրութեանց։

Այս ցեխէն 100 000 քիլօ բերուած է Փարիզ, և ամեն օր պարկ մը բան հասարակութեան աչաց առջեւ կը լուացուի Արուեստահանդէսին մէջ, և զուտած ադամանդներն եւս հասարակութեան աչաց առջեւ գործուելով, ընտիր զարդեր կը դառնան։ Երբ զտով մը լուացուած ցեխին մէջէն ադամանդ մը գտնի, յանկարծակի կը ցուցնէ հասարակութեան, և դիւրաբար կը հասկցուի թէ այս տեսարան չատ հետաքրքրաշարժ է։

Ադամանդի հանքագործք այս պահուս ծանր խնդիր մ'ունին իրենց առեւ։

Հաշուուած է որ այնքարչ համարէն երկու միլիոն քրաթ կամ 440 քիլօկրամ ծանրութեամբ նոր ադամանդ կը սպառէ ամեն տարի։ Արդ, Բարեյուսոյ չորս մեծ հանքերը միայն կ'արտադրեն ամեն տարի այդ քանակութեան գրեթէ կրկինն, եւ եթէ ուզեն, կրնան եռապատիկն ալ հանել։ Եթէ քանի մը տարիներ եւս տեւէ սպառման և արտադրութեան այս մեծ տարբերութիւն, ադամանդից առատութիւնը գնոց ծանր անկում պիտի պատճառէ։ Այս բան ազէտ մը պիտի լինի հանքաց համար, որք միասով չաշխատելու համար չահագործումը պիտի ընդհատեն, և ազէտ մը պիտի լինի գոհարավաճառութեան համար, որ գնոց անկմամբ մեծ կորուստ պիտի ընէ իւր ադամանդի մթերաց վրայ։ Կ'աշխատուի չորս հանքերն ի մի ճուլել, որպէս զի հրապարակին համար պէտք եղածին չափ միայն արտադրեն, և արդի գիները բռնեն։

Բայց ոչ ապաքէն ադամանդի ածանցն եւս բարիք մը կը լինի ժողովրդական դասերուն։ Ինչո՞ւ համար հարուստներ միայն կրեն ադամանդեայ զարդարանք։ Ի՞նչ միտս կ'ունենայ ադամանդին ծաղրելիանալուն։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երէկ խօսեցանք պուլկար կառավարութեան և պուլկար եկեղեցիին միջեւ ծագած նոր խնդրոյն վրայ։ Մինչ Ֆերտինանտ իշխանին կառավարութիւնը կ'ուզէր ի Շիշթովա զրկել և դատարանի յանձնել զկեմէս մետրապոլիտ, եկեղեցիք կ'առարկէ թէ պուլկար կառավարութիւնն այնպիսի իշխանութիւն մը չունի։ Մետրապոլիտին յանցանքը սա է եղեր թէ ժողովուրդն անհնազանդութեան մղեր է մայիս 21ին ի Շիշթովա արտասանած քարոզին մէջ։ Մետրապոլիտն տուած բացատրութիւններէն կ'երեւի սակայն թէ իւր քարոզ սասկ կրօնական հանդամանք ունէր, և ոչ ի նպատակ ընդդէմ իշխանութեանց բառ մը չէր պարունակեր։ Եկեղեցիքը ցոյց կուտայ թէ Դ. Գրլեան Եկեղեցութեան Կանոնագրոյն, զոր պուլկարական Ազգային ժողովն ընդունած է և իշխանը վաւերացուցած, և որ կը ճշդէ և կ'երաշխաւորէ եկեղեցւոյ իրաւունքներն։ Ըստ այս Կանոնագրոյ, ո՛և է քաղաքային իշխանութիւն ձեռնհաս չէ դատելու և պատժելու Մետրապոլիտները զի այս իրաւունք բացարձակապէս եկեղեցական իշխանութեան կը վերաբերի։ Արդի պարագային մէջ, եթէ պուլկար կառավարութիւնն ուզէր յարգել տալ երկրին օրէնքներ, պարտէր կ'ելնէր մետրապոլիտին դէմ իւր ամբաստանութիւններն հաղորդել պուլկար եկեղեցւոյ Պետին՝ անոր դատապարտութիւնը խնդրելով, եթէ տեղի կար։

Կ'երեւի թէ եկեղեցին դիտողութիւնը ակնկալուած արդիւնքն ունեցած են։

* *

Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումելիի Պուլկարք յոյն եկեղեցականութեան հետ ազէկ չեն վարուիր։ Հակապուլկար գաղափարներ վերագրելով յոյն եկեղեցականներուն, անոնց դէմ կը գործեն։ Պուլկիոսի յոյն մետրապոլիտն երկրէն արտաքսուիլը ծանօթ է, և կ'ըսուի թէ ի մտոյ նոյն վիճակը պիտի ունենայ Վառնայի յոյն մետրապոլիտն եւս, որոյ դէմ յուլիս 21ին նախատալից ցոյց մ'ըրին շատ մը Պուլկարք»

ՊԱՊՆ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ

Սէվիլլայի քաղաքային խորհուրդն եռանդագին նամակ մը ղրկած էր առ Պապն, առաջարկելով որ եթէ Հռոմէ մեկնի ի Սէվիլլա գայ բնակիլ։ Վատիկանի արտաքին գործոց պաշտօնեայ Ռամիրոլլա գերապատիւ յանուն Պապին Ջերմ շնորհակալութիւն յայտնած և օրհնած էր յիշեալ քաղաքային խորհուրդը։ Բայց Մատրիտի կառավարութիւնն հաստ աչօք չի տեսներ որ Սպանիոյ քաղաքային խորհուրդներ օտար իշխանութեանց հետ ուղղակի բանակցութիւն մտնեն։ Հետեւապէս, Մատրիտ տրուած հրամանաց համաձայն, Սէվիլլայի կառավարիչն յանդիմանեց տեղւոյն քաղաքային խորհուրդն, և հրամայեց որ առ Պապն հիւրընկալութիւն առաջարկելէ առ կենայ, քանի որ այսպիսի առաջարկութիւնք կառավարութեան եւթի կը պատկանին։ Այս տնօրինութեան վրայ, ուրիշ սպանիական քաղաքներ որք Սէվիլլայի օրինակին հետեւել կ'ուզէին, ետ կեցան։ Քրիստոնէ թագաւորն կառավարութիւնն եւս ցարդ ո՛և է առաջարկ չընար ի Վատիկան։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Պ.-Բրէյ, 22 յուլիս.— Նախարարապետ Պ. Լազար Բաթարեի Տպարուեստի դատաւոր ուղեւորեցաւ վարչական պատճառ մ'ընելու։

—Զէնիւէ, 22.—Զեռնակորպայի գահաժառանգ Տանիլօ իշխան ֆրանսական կառավարութենէն ընդունեցաւ Պատուոյ Լեգէոնին մեծ ժապաւէնն, ի ձեռն ֆրանսական դեսպան Պ. Ժերառաի։

—Փ-ուէր, 23.— Երէկ, Հանրապետութեան նախագահ Պ. Քարնօ եւ Եորկիոս թագաւոր այցելութիւններ փոխանակեցին։

—Փեշեւրդ, 23.—Պելկրատի առաջ դեսպան Պ. Փերսիանի աստ հանուեր, բերելով Շնորհակալաց ինքնագիր նամակ մը Արիքսանդր թագաւորին կողմէ։

—Հռոմ, 23.—Զէթիսնէի իսպանական դեսպան Պ. Մաչիս Եգիպտոսի իսպանական գործակալ և ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ, և Եգիպտոսի իսպանական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տէ Մարթինս անպաշտօն թոչուեցաւ։

—Հռոմ, 23.—Գերմանական դեսպանն ի Վատիկան, Պ. Ֆոն Շլէօզէր, Վիեննա կ'երթայ ի խորհրդակցութիւն պապական նունցիայ Կալիմբերթի դերապատուին հետ։ Դեսպանը Պապին հետ իւր վերջին տեսակցութեան մէջ յանուն բրուսիական կառավարութեան խորհուրդ տուած է Պապին որ չմեկնի Հռոմէ, զի այս մեկնումով միտս կրնայ պատճառել՝ ոչ միայն ընդհանուր խաղաղութեան այլ և կաթոլիկ եկեղեցւոյ շահուց։

—Պելգրատ, 23.—Սերպ և պուլկար կառավարութիւնք համաձայնութեամբ միջոցներ ձեռք առին, թող չտալու համար որ ապատակներ երկուց երկրաց սահմաններուն վրայ արշաւանքներ ընեն։

—Անգլիական գաւառային լրագիրք ամենք Լոնտոնէ լուր կ'առնուն թէ Վիքթորիա թագուհին յոգացաւէ կը տառապի, և իւր անձնական բժիշկ շատ մտահոգ է։

Պ. ՓԱՌՆԷԼ

Պ. Փառնէլ, որուն Լոնտոնի պատուոյ քաղաքացիութիւն տալ որոշած էր տեղւոյն քաղաքային խորհուրդն, անցեալ ուրբաթ դիմեր Սկովտիոյ մայրաքաղաքն հատաւ։ Բաղտոնեան երկաթուղւոյ կայարանին մէջ իրեն բնդ առաջ ելաւ գործաւոր դասու պատուիրակութիւն մը։ Աւելի քան 16,000 անձանց թափոր մը կազմուեցաւ, որ նուագածուաց առաջնորդութեամբ դիմեց ի Բարթըն Հիլ, ուր բարի գալստեան ուղերձ մը մատուցուեցաւ Իռլանդացւոյ «անպատկիչաց նեին», որպէս կը յորջորջուի Պ. Փառնէլ։ Պ. Փառնէլի պատասխան ըստ որ արդարութիւն տալ Իռլանդայ՝ ոչ միայն չի ակարացներ բրիտանեան Տէրութեան մեծութիւնն, այլ ընդհակառակն կ'ամրապնդէ և կ'աւելցնէ անոր զօրութիւնը։ Պատմութեան դիմենք, ըստ Պ. Փառնէլ, և պիտի տեսնենք թէ Իռլանդա երբեք դէմ դրած չէ Անգլիոյ, բայց եթէ ա՛յնպիսի ծայրայեղ յոռի կառավարութեան ժամանակներ զոր Անգլիացիք իրենք եւս կը պախարակեն այժմ։

Պ. Փառնէլ յարեց որ ինք գիտէ թէ սոյն համակրանքից ցոյց անձնապէս իրեն չուղղուիր, այլ որովհետեւ Սկովտ-

— 2 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈՒՔԸ

ՆԱԽԱԲԱՆ

Այդ կինն հոն կանգնած էր իր սրունքներուն վրայ, զարմացումէն ապշացեալ, խառնչացեալ աչուքներովը դիտելով այդ կառքն, այդ օտարուհին, այդ անակնկալը վերջապէս որ կը հասնէր իրեն։

Զրկումներէ և վշտէ կմախացեալ, ըստիպակ շրթունքը ինքերց վրայ կծկուած, սրածայր կզակը տարապայման կերպիւ երկնցած, ճակատը նեղ և ականջները կախ, այդ տարաբաղդը կենդանի բան մը չուներ դէմքին վրայ, ոչ իսկ նայուածք մը իր շինանուտ բբերուն մէջ, որոց կապոյտն անայտ կ'ելլար՝ լուացքէ մաշած ինչ ինչ դանակներու կապոյտին նման։

Սգոյ հագուստներ կը կրէր, այն ողորմելի սուգերէն մին որք չափէն աւելի կ'երկարձգուին, որովհետեւ կարելի չէ անոնց տալ նոր զգեստներ դնել։ սգոյ հագուստներ որոց կոտորները գոգցես ճերմակով կարուած էին, որովհետեւ կարուածքներուն թելերն իրենց գոյնը կորուսած էին մաշումէն։

Բացի տեսակն հիւանդութենէ մը, որ անթափանց և ծիրանի երկար յուսահատութիւններէն յառաջ եկած է, այդ կինն յարատեւ և սուր ցաւ մը ունենալու էր որ օրն օրին կ'սպաննէր զինքն, և այդ շամանիացի արարածին բոլոր անշարժութեան զօրութիւնն ունենալու էր այդչափ երկար ատեն դիմանալու համար։

Օտարուհին յապուշ կրթեցաւ այդ երեւոյթէն։

Ակնարկ մը նետեց գահաճէն դէպի կինը, ենթադրութեամբ հաստատելու համար այս երկուց էակաց միջեւ կեցող յարաբերութիւնները։ կապակցութեան ոչ մէկ կէտ գտաւ որով այս երկու բնութիւնները կարենային միանալ յօդիլ։ Նոցա կենակցութիւնն իրեն համար հանելու մը թուեցաւ։ բայց յանկարծակի տեսաւ գահաճին մէկ նայուածքն որ իր վրայ յառած էր, եւ ցարուաց։ այդ զգայնութիւնն որչափ ալ արագ եղաւ, կարի ուժգին էր սակայն։

Այդ տարօրինակ արարածին աչքն անբացատրելի ցոլքեր ունէր որք մաղնիական շողերով կը ցայտէին եւ որոց սուր շեշտերով ի ներքս ի քեզ թափանցելը կ'ըզգայիր։

Վայրկենական փայլակ մը եղաւ այս, որ սակայն նորանշան եղանակաւ պոյծաւորուց այդ վիժուկին անձառելի եւ խորհրդաւոր դէմքն, որ մեռեալ կը թուէր երբ արեւանուէ փակ կը մնային։

Օտարուհին երկար ատեն ուշադրութիւն չնուիրեց այս տարտարութեան։ ընտանեցած ըլլալով ուղեւորութեան միջադէպերու, համարձակ եւ կրակոտ շարժուածքն ունէր այն անձանց որք յաճախ հարկադրուած են՝ ճամբուն դժուարութեանց մէջ՝ իրենց անձով բաւականանալ, քիչով շատանալ եւ օգուտ քաղել ամէն բանէ։

Տունէն ներս մտաւ եւ առանց երկար բարակ հարցափորձերու, ըսաւ պանդոկապետ կնոջ։

—Խաթո՛ւն, ուտելիք բեր ինծի, կ'աղաչեմ։ Անօթութենէ եւ ծարաւէ կը մեռնիմ։

Շամբանիացին երկարօրէն մտածեց տալիք պատասխանին վրայ եւ վերջ ի վերջոյ ըսաւ կերկերուն եւ ունդային ձայնով։

—Տիկին, այս պանդոկը ձեզի պէս անձանց համար չէ։ մենք այնչափ աղքատ ենք որ բան մը չունինք։

Օտարուհին ժպտեցաւ։

—Միթէ դուք կերակուր չէ՞ք ուտեր, խաթուն, ըսաւ։

—Ի՞նչպէս չէ, տիկին, ըսաւ գեղջկուհին զարմացմամբ։

—Է՛հ, ես ալ ձեզի պէս կ'ուտեմ։

—Ա՛հ, խեղճ տիկին, ապուր միայն ունինք և թեթեւս ալ ձուաշեղ, որովհետեւ հաւկիթի կը պահեմ այն սպլլաներուն համար որք պատահաբար կուգան պատառ մը բան ուտել հոս։

—Բայց, խաթուն, խնդրէք մին է ձեր ըսածը։ ձուաշեղ մը խտեալն է անօթի ուղեւորի մը։ Ի՞նչ է ապուրդ։

—Ճարպով ապուր, բանջարեղէններով։

—Աքանչե՛լի բան մը ըլլալու է այդ։ Շուտ, կարելի եղածին չափ շուտ պատրաստէ սեղանը։

—Ուրեմն, իրաւ, հո՞ս պիտի ընթրէք, հարցուց Շամբանիացին։

Գեղջկուհին չէր կրնար հաւատալ։

Օտարուհին, յամախորդը մերժելու այս յամառութեան վրայ զարմանալով, յիշեց ճամբուն վրայ հանդիպած երկու մարդիկը։ կասկած ունեցաւ։

Հառկցաւ թէ այդ ոչխարի դէմքին ներքեւ չէր կրնար խորամանկութիւն ծածկուիլ, և զգաց որ կարող է կրկնել այդ խղճին ամէնէն գաղտնի ծալքերը։

Ցետոյ, առանց աւելի բացատրութիւն տալու։

—Օ՜ն, գործի՛, դայլի պէս անօթեցեր եմ։

—Բայց, տիկին, այն չարագործները...

—Մէկդի՛ թող անոնք։ կը կարծէ՞ք որ հոս գան վերստին սկսելու իրենց անպարկեշտ գործը։

—Օ՛հ, տիկին, չեմ կարծեր, այդ տեսակ մարդիկ սովորութիւն չունին ետ դառնալու։ այնչափ ծոյլ և վախկոտ են որ չեն յարձակիր զգոյշ մարդոց վրայ։ Փախած ըլլալու են, վախնալով որ իրողութիւնը ոստիկանութեան ծանուցած ըլլալով, ոստիկաններ ելած չըլլան իրենց ետեւէն։ Այս տեղի մարդոցմէն չեն և ճամբայներն իսկ չեն ճանչնար, որովհետեւ ինձ հարցուցին թէ ո՞ւսկից երթալու էր Սիրէ-լը-Շաօ։

—Լա՛ւ, լա՛ւ, պատասխանեց օտարուհին, բերէք ընթրիքս։

Շամբանիացին մտածուած էր այն գաղափարին թէ ուղեւորուհին անդ պիտի ընթրէր, և, որպէս կը պատահի միշտ, յանպատրաստից ընթրիք մը յարդարելու անկարելութեան հաւատալէ յետոյ, հրնարքներ գտաւ որոց վրայ մտածած չէր նախ։

—Տիկին, ըսաւ, իմ խոզիս երշիկին ունիմ։ կ'ուզէ՞ք որ չերտ չերտ խորովեմ քացախով եւ խստորով։

—Այո՝, անշուշտ, ըսաւ մանկամարդ կինը։

—Ինձոր ալ ունիմ եւ կրնամ խոզտիտ վ հայս մը պատրաստել իբր ադանդեր, սեր եւ շաքարով ձերմակ պանիր կուտամ։

—Բայց, խաթուն, այս ընթրիքին վրայ Սարդանարաղ անգամ պիտի նախանձէր։ Միայն թէ ճաշարարեցէք։ Հա՛, գինի ունի՞ք։

—Այո, տիկին, բայց այնչափ լաւ չէ։ միայն թէ ոմանք կը սիրեն զայն, որովհետեւ կը փրփրայ եւ լեզուն կը կծէ։

—Ուրեմն կարմի՞ր չամանիա։

—Այո, տիկին։

—Տեսնենք։

Ուղեւորուհին տաքցաւ վառարանին առջեւ, մինչդեռ Շամբանիացին իր պատրաստութիւնները կը տեսնէր յուսահատական դանդաղութեամբ։

Օտարուհին կղզիացաւ իր գտնուած սոյն միջավայրին մէջ, խորին խորհրդածութեամբ պաշարուելով։

Վառարանը կը լուսաւորէր զայն և ի վեր կը հանէր նոյա հրաշագան գեղեցկութիւնը։

(Շարունակելի)

տացիք կը փափաքին քաջալերել Պ. Կաստեթոն այս խնդիրը կարգադրելու, և խրախուսել զիւռլանտա՝ իւր այժմեան խաղաղասէր և սահմանադրական ընթացքով հետամուտ լինելու առկախ խնդրոյն վերջնական կարգադրման։

Յուլիս 20ին, անցեալ շաբաթ օր, պաշտօնապէս առ Պ. Փառնել յանձնուեցաւ զինք Էմինպուրկի պատուոյ քաղաքացի անուանող վկայագիրը գեղեցիկ տուփի մը մէջ։ Յաւարտ այս արարողութեան, Պ. Փառնել մեծ բանախօսութիւն մ'ըրաւ ի ներկայութեան 4,000 Սկովտացւոց։ Այս առթիւ Պ. Կլատսթոնի մի նամակը կարդացուեցաւ, որով կը յայտարարէ թէ Պ. Փառնել պահպանողական և վերանորոգիչ կարեւոր այժ մ'է Իւլանտայի խաղաղութեան ու բարգաւաճման համար։

ՇԱՀԱԴԻՏՈՒԹԻՒՆ ՇԱՔԱՌԻ

Գերմանիոյ մէջ օրուան խնդիրն է ի Մակտէպուրկ կազմեալ դրամատերաց խմբակի մը մնանկութիւնն, որ իրեն կէս նպատակի դրած էր արուեստակեալ կերպիւ մը բարձրացնել շաքարին գինն։ Յաջողած էր պահ մը շաքարին կենդանիները 14 մարքէն 28 մարքի բարձրացնել։ Այժմ կ'ըսուի թէ 12 միլիոն մարքի պէս մ'ունի։ Խմբակն իւր մեծերանցներուն մէջ իրր 700,000 կենդինար շաքար ունի։ 23 մարքէն, որ այժմեան գինն է շաքարին, այս ապրանքը կը բաւէ խմբակին բացը դոցելու։ Բայց դրամատունք, նախատեսելով նոր անկումներ շաքարի գնոյն, միայն 15 մարքի հաշուով յանձն կ'առնուն դրամ փոխ տալ յիշեալ շաքարին վրայ։

Եօթն դրամատունք իրենց մէջ համաձայնութիւն մը կը դոյացնեն խմբակին օգնութեան հասնելու համար, որպէս զի իւր դէմն հետզհետէ վաճառելով իւր բացը դոցելու ժամանակ ունենայ։

Պ. ՌԻՍԹԻՔ՝ ՀԻՒՆԴ

Պէլֆասթ, 23 յուլիս։ — Մրն Նէյնթ կը ծանուցանէ թէ Խնամակալ Պ. Ռիսթիք ծանրապէս հիւանդ է ի Քրանսքպանսնա՝ կաթուածի մը հետեւանօք։

Այս լուր ստուգութեան կը կարօտի։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԱՐԴԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

Լոնտոն, 23 յուլիս։ — Պէլգրատէ կը հեռագրուի առ Տէյլի Նիւ թէ Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Կրուիչ դեսպանական մարմնոյ վերջին ընդունելութեան մէջ յայտարարած է թէ սերպ կառավարութիւնը բնաւ չի տածեր պատերազմի կամ ուրիշ տեսակ շարժման ո՛ և է խորհուրդ։ Պ. Կրուիչ հերքեց ռուս սպայներու Սերպիա հասնիլն, յարելով որ կառավարութիւնն ապաքէն չպիտի ընդունի անոնց ծառայութիւնն։

Այս անկեղծ յայտարարութիւն լաւ տպաւորութիւն բրաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ կայսերական պալատ դնաց, եւ տեսակցեցաւ երկրորդ սենեկապետ Հաֆի Ալի պէյի եւ կայսերական պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի հետ։

Մայրաքաղաքիս քահանայից դասուն կողմանէ խնդրագիր մը մատուցուեցաւ երէկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ի ձեռն մասնաւոր պատուիրակութեան մը, խնդրագրոյն մէկ օրինակն ալ խմբագրութեանս յղուած է հրատարակելու խնդրանօք։

Ամենապատիւ
Սրբազան Պատրիարք Տէր Հայր մեր հոգեւոր,

Սրբազան Հայր,

Եկեղեցական դասուն զարգացման համար ամէն կողմանէ բարձրացած ձայները, և Ձեր Բարձր Սրբազնութեան հրամանաւորած տրամագրութիւնները, փափաք կը զարթուցանեն կոստանդնուպոլսոյ քահանայական դասուն յետեւել եւ նորընծայ անդամոց սրտերուն մէջ, որպէս զի մեզի ալ դիւրութիւն եւ միջոց ընծայուի մեր յանձնառեալ պաշտման եւ աստիճանին վերաբերեալ ուսմանց եւ հմտութեանց մէջ յառաջադիմելու, եւ ասով թէ՛ Աստուծոյ եւ մեր խղճին առջեւ արդարանալու եւ թէ մեր մեծաւորաց եւ ժողովրդոյ առջեւ արժանաւոր ծառայութիւն ունենալու։

Կը խնդրենք ուրեմն որ գոնէ չաթթը մի օր և գոնէ երկու ժամ կրօնական վարդապետութեանց, բարոյական սկզբանց, եկեղեցական կանոնաց, եկեղեցոյ պատմութեան և ծիսական արարողութեանց վրայօք լսարանական ձեւով հրապարակային դասախօսութիւններ հաստատէք Ղալաթիոյ եկեղեցոյ կամ կից սենեակներուն մէջուն մէջ, ուր կարող լինինք յանախել, ուսնկդրել և օգտուիլ։

Վստահ ենք որ մայրաքաղաքս գտնուող եկեղեցական դասուն հմուտ և նշանաւոր անձնաւորութիւնք, որք հովիւներն ժողովրդեան և Առաջնորդ սուրբ արքայ պաշտօնէիցս, պիտի չը զլանան այդչափ աշխատութիւն մը յօգուտ եկեղեցւոյ և ազգի, երբ Ձեր բարձր Սրբազնութիւնն հրաւիրէ զիրենք այդ լսարանական դասախօսութիւնները կատարելու։

Մեր սոյն խոնարհ աղերսը, որ պաշտօնէիցս զարգացմամբ եկեղեցւոյ փառքը և ժողովրդեան օգուտը կը դիտէ, չկրնար անտես լինիլ Ձեր բարձր Սրբազնութենէն, ուստի և բարեխնամ հրամանագիր ակնկալելութեամբ և յարգական համբուրիւ Ս. Աջքդ,

Մնամք
Ամենապատիւ և Բարձրաշնորհ Սրբազնութեանդ խոնարհ որդիք,
Սարգիս Սարգիսեան
Մայրաքաղաքիս քահանայք դասուն

Սկիւտարի Նոր-Թաղի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ յառաջիկայ կիրակի, եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն հրաւիրեալ է Պատարագ մատուցանել անդ։

Գալատիոյի Արամեան երկսեռ վարժարանին մրցանակաց ու վկայականաց բաշխման հանդէսը տեղի պիտի ունենայ ի Մէջհիւրատ, յառաջիկայ երկուշաբթի, 17 յուլիս, ի ժամ 7։

Արժ. Ներսէս Ծ. վարդապետ Ասլանեան, ըստ խնդրանաց Պոյաճըգիւղի թաղեցւոց, յառաջիկայ կիրակի առաւօտ պատարագ պիտի մատուցանէ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ։

ՄԱՀ ՎՍԵՄ. ՍԻՄՈՆ ՊԷՑ ՏԱՏԵԱՆԻ ՈՐԴԻ ՏԱՏԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՊԷՑԻ

Յաւօք սրտի կ'իմանանք Վսեմ. Սիմոն պէյ Տատեանի մահն։ Հանդուցեալն, որ վեց ամիսէ ի վեր երկարատեւ և տաժանելի հիւանդութեամբ կը տառապէր, մեռաւ երեկ յԱյ-Սոֆիանոս ի իսոր սուգ համակելով իր հանգոյն ընտանիքը։ Սիմոն պէյ իր ուսումն առած էր ի Փարիզ և շատ յարմարութիւն ունէր դիտութեանց և մասնաւորապէս մեքենագիտութեան։ Երբեմն իրր տնօրէն Այ Սոֆիանոսի կայսերական վառօդարանին շատ բարեփոխութիւններ կատարած է այդ գործարանին մէջ և այսու համաւ ստացած իրր մասնագէտ։ Բայ ստտի Սիմոն պէյ իր տղիւ բնաւորութեամբ ու հաղորդական հիրքերով սիրելի եղած էր ամէն անոնց որք ի մօտոյ կը ճանչէին զինքը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլէ կոմսն երէկ դիմեր իր թէրապիոյ ամբարատան մէջ հայկերոյթ մը տուաւ որում հրաւիրեալ էին Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, նախարարք, բարձրաստիճան պաշտօնատարք ոմանք, ինչպէս և դեսպանական մարմնոյն անդամներն ունանք։

Հայկերոյթէն յետոյ ընդունելութիւն եղաւ։

Պ. ՎՈՒՎԷՈՎԻՉ

Կ. Պոլսոյ պուլկարական դարձակատար Պ. Վուլքովիչ, իր վերջին տկարութիւնէն առողջանալով, երկու ամսուան արձակուրդ ստացեր է զրի պիտի երթայ անցունել Յուրմտուս։ Նոյն առթիւ պիտի այցելէ Բարիզի Արուեստահանդէսն, այլ անպաշտօն կերպիւ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՊՇՏՕՆՆԵՐ

Ֆրանսայի հանրային կրթութեան նախարարութիւնը պաշտօն յանձներ է Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան թարգման Պ. Հիւարի՝ պատոյտ մը կատարել ի Փոքր-Ասիա, ուսումնասիրելու համար Սեղեռքեանց թուականէն մնացած չէնքերն և փնտռելու համար այդ տիրապետութեան պատմութեան վերաբերեալ արեւելեան ձեռագիրները։

Ֆրագաքային հանքային երկրաչափ Պ. Ժաքմ տը Մորկան եւս պաշտօն ստացեր է խուզարկել այն գաւառներն որք կը տարածուին Կասպից ծովուն հարաւակողմն, Իսկենդերունի ծովածոցին և Անտիտարոսի միջև։

ՊԱՌԱՐԱԽՏ

Այսրնի կուսակալութիւնը ծանուցած ըլլալով ձեռնհաս իշխանութեան թէ նահանգին մէջ պանդարիտ երեւան եղած և ճարակած է շրջակայ գիւղերը, բժշկական վարժարանի անասնաբուժութեան ուսուցիչներէն հազարապետ Դալիպ էֆէնտիի և անասնաբոյժ հարիւրապետ Հիւսէյին էֆէնտիի պաշտօն յանձնուած է Զիւռնիա երթալով հարկ եղած միջոցներ ձեռք առնուլ արգիլելու համար ախտին ճարակումը։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Բեռլինէն կը հեռագրեն թէ Հելլենական դեսպան Պ. Մաւրօքօրտաթօ, որ մայրաքաղաքիս դեսպան կարդուած է փոխանակ Պ. Թռունտուրիոտիի, Բեռլինէն ճամբայ ելած է իւր նոր պաշտօնատեղին դալու համար։

Պ. ՄԱԳՄԻԼԼԱՆ

Տակաւին լուր առնուած չէ Պ. Մագմիլլանի վրայ։ Անգլիական դեսպանատան թարգման Պ. Պլոք Պրուսա վերադարձեր է առանց լսոն մը գտնելու, թէեւ խուզարկութիւնք ամէն կողմէ յառաջ կը տարուին։ Պրուսայէն եկող ուղեւորք կը պատմեն թէ բացի այն եօթանասուն մարդերէն որք Պ. Մագմիլլանի հետազօտութեան դարձածուած են իր բարեկամաց կողմէ, տասնեւհինգ զինուորք լեռը զրկուած են Պրուսայի կուսակալին կողմէ և երկու հարիւր հոգի այն կողմերը կը շրջին՝ խոստացեալ վարձատրութիւնը շահելու յուսով։ Հինգ հարիւր ոսկի խոստացուած է անոր որ ողջ գտնէ զՊ. Մագմիլլան, և 25 ոսկի՝ նորա մարմինը բերողին։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Պ. Պ. Բոլ և Տէմեդր Սդէֆանովիչ Բերայի յոյն հասարակութեան նուիրեցին այն դեղեցիկ մատուռը զոր Շիշլիի յունական դերեզմանատան մէջ կառուցած էին ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ հօր։

Արժ. Ներսէս Ծ. վարդապետ Ասլանեան, ըստ խնդրանաց Պոյաճըգիւղի թաղեցւոց, յառաջիկայ կիրակի առաւօտ պատարագ պիտի մատուցանէ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ։

ՄԱՀ ՎՍԵՄ. ՍԻՄՈՆ ՊԷՑ ՏԱՏԵԱՆԻ ՈՐԴԻ ՏԱՏԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՊԷՑԻ

Յաւօք սրտի կ'իմանանք Վսեմ. Սիմոն պէյ Տատեանի մահն։ Հանդուցեալն, որ վեց ամիսէ ի վեր երկարատեւ և տաժանելի հիւանդութեամբ կը տառապէր, մեռաւ երեկ յԱյ-Սոֆիանոս ի իսոր սուգ համակելով իր հանգոյն ընտանիքը։ Սիմոն պէյ իր ուսումն առած էր ի Փարիզ և շատ յարմարութիւն ունէր դիտութեանց և մասնաւորապէս մեքենագիտութեան։ Երբեմն իրր տնօրէն Այ Սոֆիանոսի կայսերական վառօդարանին շատ բարեփոխութիւններ կատարած է այդ գործարանին մէջ և այսու համաւ ստացած իրր մասնագէտ։ Բայ ստտի Սիմոն պէյ իր տղիւ բնաւորութեամբ ու հաղորդական հիրքերով սիրելի եղած էր ամէն անոնց որք ի մօտոյ կը ճանչէին զինքը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլէ կոմսն երէկ դիմեր իր թէրապիոյ ամբարատան մէջ հայկերոյթ մը տուաւ որում հրաւիրեալ էին Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, նախարարք, բարձրաստիճան պաշտօնատարք ոմանք, ինչպէս և դեսպանական մարմնոյն անդամներն ունանք։

Հայկերոյթէն յետոյ ընդունելութիւն եղաւ։

Պ. ՎՈՒՎԷՈՎԻՉ

Կ. Պոլսոյ պուլկարական դարձակատար Պ. Վուլքովիչ, իր վերջին տկարութիւնէն առողջանալով, երկու ամսուան արձակուրդ ստացեր է զրի պիտի երթայ անցունել Յուրմտուս։ Նոյն առթիւ պիտի այցելէ Բարիզի Արուեստահանդէսն, այլ անպաշտօն կերպիւ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՊՇՏՕՆՆԵՐ

Ֆրանսայի հանրային կրթութեան նախարարութիւնը պաշտօն յանձներ է Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան թարգման Պ. Հիւարի՝ պատոյտ մը կատարել ի Փոքր-Ասիա, ուսումնասիրելու համար Սեղեռքեանց թուականէն մնացած չէնքերն և փնտռելու համար այդ տիրապետութեան պատմութեան վերաբերեալ արեւելեան ձեռագիրները։

Ֆրագաքային հանքային երկրաչափ Պ. Ժաքմ տը Մորկան եւս պաշտօն ստացեր է խուզարկել այն գաւառներն որք կը տարածուին Կասպից ծովուն հարաւակողմն, Իսկենդերունի ծովածոցին և Անտիտարոսի միջև։

ՊԱՌԱՐԱԽՏ

Այսրնի կուսակալութիւնը ծանուցած ըլլալով ձեռնհաս իշխանութեան թէ նահանգին մէջ պանդարիտ երեւան եղած և ճարակած է շրջակայ գիւղերը, բժշկական վարժարանի անասնաբուժութեան ուսուցիչներէն հազարապետ Դալիպ էֆէնտիի և անասնաբոյժ հարիւրապետ Հիւսէյին էֆէնտիի պաշտօն յանձնուած է Զիւռնիա երթալով հարկ եղած միջոցներ ձեռք առնուլ արգիլելու համար ախտին ճարակումը։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Բեռլինէն կը հեռագրեն թէ Հելլենական դեսպան Պ. Մաւրօքօրտաթօ, որ մայրաքաղաքս գալով ծանուցեր է թէ Հելլենական դեսպան կարդուած է փոխանակ Պ. Թռունտուրիոտիի, Բեռլինէն ճամբայ ելած է իւր նոր պաշտօնատեղին դալու համար։

Պ. ՄԱԳՄԻԼԼԱՆ

Տակաւին լուր առնուած չէ Պ. Մագմիլլանի վրայ։ Անգլիական դեսպանատան թարգման Պ. Պլոք Պրուսա վերադարձեր է առանց լսոն մը գտնելու, թէեւ խուզարկութիւնք ամէն կողմէ յառաջ կը տարուին։ Պրուսայէն եկող ուղեւորք կը պատմեն թէ բացի այն եօթանասուն մարդերէն որք Պ. Մագմիլլանի հետազօտութեան դարձածուած են իր բարեկամաց կողմէ, տասնեւհինգ զինուորք լեռը զրկուած են Պրուսայի կուսակալին կողմէ և երկու հարիւր հոգի այն կողմերը կը շրջին՝ խոստացեալ վարձատրութիւնը շահելու յուսով։ Հինգ հարիւր ոսկի խոստացուած է անոր որ ողջ գտնէ զՊ. Մագմիլլան, և 25 ոսկի՝ նորա մարմինը բերողին։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Պ. Պ. Բոլ և Տէմեդր Սդէֆանովիչ Բերայի յոյն հասարակութեան նուիրեցին այն դեղեցիկ մատուռը զոր Շիշլիի յունական դերեզմանատան մէջ կառուցած էին ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ հօր։

Բերայի հեռագրատան պաշտօնեայներէն Տէմիրճիպաշեան Գարեգին էֆէնտի քարտուղար անուանուած է հեռագրական վարչութեան արհեստական դիւանին։

—Բեռգիմ Ապտուլլահ անուն պարսիկ զինավաճառ մը զէնք վաճառած պահուն հրազէնը դիպուածով պարզուած և Պարամ անուն մարդու մը մասը վիրաւորած էր։ Պատժական ատեանը դատելով Բեռգիմ Ապտուլլահը գտուապարտեց մէկ շաբաթ բանտարկութեան և 300 ղրուշ վիրաւորական ծախուց հատուցման։

—Զորեքշաբթի օր Գարթալի շրջակայ Պէշիւրք Պաղալ գիւղի Սէմէնարէ անուն տեղը յսխտատան մը բռնկելով 100 արտաւար տեղ այրեցաւ։ Ոստիկանք օգնութեան փութալով դժուարաւ յաջողեցան կրակը մարել։ Կ'ըսուի թէ կրակն առաջ եկած է համբորդներու կողմէ նետուած սիկառէ մը։

— Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Սէրէզի աւստրիական հիւպատոս Պ. Թանաշաքի՝ Սելանիկէն, Եէրշի հելլենական հիւպատոս Պ. Վասաքոլի՝ Կէրշէն, Պեռատական Խորհրդոյ օգնական անդամ Ֆուատ պէյ՝ Պրուսայէն, և Խարիճիկի թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Հիւսէյին Շէմսալ պէյ՝ Սելանիկէն։

—Կիւմիւշխանէի նոր կառավարիչ Բիֆաթ պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Տրապիզոնի ճամբով։

—Էրզինջէյէն առ Թ-ոյնէ ուղղեալ նամակ մը ոստիկանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ ի կեօզ Թէպէ պատահած գիշերային գողութեանց վրայ։

—Սատանայի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գոզան գաւառին Գարս գաւառակին ոչխարի տրոց անցեալ տարուան պաշտօնեայներէն Սիւլէյման ու Նուսուֆ էֆէնտիք այդ տրոց հասոյթէն մեծաքանակ գումար մը գողցած ըլլալով, իրրեւ ոճրագործ ամբաստանուած են և ի մտադ պիտի դատուին Իտարէի ժողովոյն առջև։

—Երէկ ի Բերա անգլիական դեսպանատան առջև պարտիզպանի աշակերտ մը, Հիւսէյին անուն, թրամվէյի կառքի մը ներքեւ մնաց և ձախ ոտքէն ու երեսէն վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանք վրայ հասնելով կառապանը ձերբակալեցին։

—Ոստիկանութիւնն երէկ ի Պոլիս ձերբակալեց Շաքիրը օղլու Ահմէտ անուն ուսանողն որ ժամանակէ մ'ի վեր Զաքարիայի և Քիւչիւք Ձէքմէճէյի շրջակայքը կասպատակէր։ Նորա ընկերներն եւս ձերբակալուած են։

—Ճէռէսէյի Պահնդէի մէջ կը կարդանք թէ ի Թիրկիպոլու (Տրապիզոն) նուսուանգատի վերատեսչութեան պաշտօնատուն մը պիտի կառուցուի, որոյ հիմնարկութիւնն արդէն կատարուած է մեծ հանդիսիւ։

—Անցեալ օր ի Գատրգիւղ կռիւ մը տեղի ունեցաւ բեռնակիրներու և գաղթականաց կառավարներու միջև։ Հայէպցի Իլիաս անուն մարդ մը իւր տան համար առած ածուխը գաղթականաց կառքերը բեռցնել կուտար իւր տունը փոխադրելու համար, երբ բեռնակիրք միջամտելով ուզեցին իրենք տանիլ։ Այս պատճառաւ երկուստեղ 30-40 հոգի կռուի բռնուեցան և սկսան փայտերով կռուիլ։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով կռուարարները ցրուեց և պարագլուխները ձերբակալեց։ Իսկ վիրաւորեալները, թուով 5, հիւանդանոց փոխադրեց։

—Նախիջեւանի Հելլենացի Սթրաթի, Խաչատրի Եաքօ և Պիւլիւլ անուն վաղեմի չարագործք ի Գուզկունճուգ սեղանաւոր Սէրամի տունը մտնելով այլ և այլ նիւթեր ու կարասիներ կը գողնան և յետոյ ի Սթավրոզ մացառներու մէջ կը պահուըտին գողնը բաժնելու հայծար։ Սակայն ոստիկանութիւնն իմանալով կ'ուզէ ձերբակալել չարագործներն, որոյմէ Սթրաթի միայն կը ձերբակալուի և մնացեալներ խոյս կուտան։ Սթրաթիի վրան խուզարկուելով կը գտնուին ոսկի ժամացոյց մը, ոսկի շղթայ մը, արծաթ գօտի մը և այլն։ Չարագործը կը խոստովանի թէ այդ նիւթեր նոյն տունէն գողցուածներու մէկ մասն են և թէ մնացեալք իր ընկերներուն քով կը գտնուին։

—Անցեալ իրիկուն Արեւմուտ գիւղի ոստիկաններէն կարապետ էֆէնտի Գիւրլիչէվէ վերադարձած պահուն ծովուն վրայէն ձայն մը կը լսէ, որ դառնալէս ոդրալով օգնութիւն կը գոչէր։ Կարապետ էֆէնտի առանց ծովերդին մտնելով եւ տեսնելով որ տղայ մը խղդուելու վրայ է, անմիջապէս ծովը կը նետուի և կը յաջողի ազատել զնա։ Տղան Արնաւուտ գիւղի Եանի Գապալիեորի որդին էր։

Թուրք լրագիրք կը գովեն կարապետ էֆէնտիի այս մարդասիրական գործը։

—Գոնեան էվգաֆի հաշուակալ Իսմայիլ էֆէնտիի անեղորդին Մէհմէտ էֆէնտի անցեալ իրիկուն իւր տան մէջ, ի Պէշիքթաշ, կը հիւրընկալէ էմին անուն անոք մարդ մը։ Էմին ի փոխարէն Մէհմէտ էֆէնտիի սոյն բարեսրտութեան նորա ժամացոյցը, շղթան, 19 օսմ. ոսկին և 5 մէճիտը գողնալով խոյս կուտայ։ Մէհմէտ էֆէնտի խնդիրը կ'իմացնէ ոստիկանութեան, որ կը յաջողի ձերբակալել չարագործն և վրան խուզարկելով, միայն ժամացոյցն ու շղթան կը գտնէ։

—Պոլսոյ մաքսատան բեռնակիրներէն Տիրապէգիրցի Գրիգոր և Վանեցի Խաչիկ անցեալ իրիկուն ի Պոլսոյ բաղար սրճարանի մը մէջ կռուի բռնուելով, Գրիգոր դաշոյնով վիրաւորեց զԽաչիկն որ իւր կողմէ աֆոռակ մը զարկաւ Գրիգորի գլխուն և երկու տեղէն վիրաւորեց։ Ոստիկանք վրայ հասնելով երկուքն ալ ձերբակալեցին։ Միչօ անուն մարդ մը, որ կռուարարներն իրարմէ բաժնելու համար միջամտած էր, դաշոյնը խլած պահուն ձեռքերը վիրաւորեցան։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՈՒՈՑ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ Արեւելեան երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան համար Բռումէներ կրնայ դնել Օսմ. կայս. Պանքային ի Ղալաթիա, ժամ 10 էն մինչեւ 3½։

Կ. Պոլիս, 1 յունիս 1889

ԱԶԳ.

Վկայեալ պետական բարձրագոյն և մասնաւոր երկրորդական վարժարաններէ, ծանօթ հրապարակի վերայ և ուսուցչական մարմնոյն, հմուտ լեզուաց և գիտութեանց, կը փափաքի դասախօսել թէ տանց և թէ վարժարանաց մէջ։ Դիմել ի խմբագրատուն լրագրոյս։ 589 3—4

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՄԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պերլին, 24 յուլիս

Առաջին զօրաբանակին հրամանատար զօրավար Պրոնսարդ Ֆոն Շելլէնտորֆ յայտարարեց թէ պատերազմի բոլոր երկիւղներն անհիմն են։

Բեռլին, 24 յուլիս

Կոստանդին Մեծ դէմքին վիճակը դոյզն ինչ բարւոքեցաւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 25 յուլիս

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկիրը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկիրոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ։

Պատրաստ մետալադրամ—
Նուազում—անգլ. ոսկի . . . 182.000
Պանքնոթք ի պահեստի—
Նուազում—անգլ. ոսկի . . . 140.000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի . 93.000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ— 37 2/32 %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 14 յուլիս
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԱՆԱԿԱՐՈՅ

3 տոկոս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)		109 7/8
3 » » » (վճարելի)		109 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)		22 95 1/2
» » » (վճարելի)		23 2

Օսմանեան Քենսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մին.)	Սկզբ	17 21
Պրոյտին ցոյցնելէն վերջ	»	17 21
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուս	»	17 20
Գէս օրին	»	17 20

ԻՍԹԻԳԱԼՋԻ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		44 34
Այս առաւօտ		44 31
Գէս օր		44 35

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՏԱՔԻՆ.

Փոխառութիւն	A. Սկզբ	28
»	B. »	16 20
»	C. »	17 20

ՐԱՆՑՆԵՏՄՈՒԹ

Սոսկիքի ձեռքերով	Անգլ. Լ.	4 16
Գրեսի ձեռքերով	Օսմ. »	8 30
Պանք տը Գրեսս	» »	7 10
Սօս. Շանտ է վալիէր	» »	4 26
Թրամուէյ	» »	457 1/2
Բաւէլի երկաթուղի	Ֆր.	59 25
Օսպիկիսան տը Բրիորիթէ	»	— —
Բանձնիրուդի Լայրիօմի	»	103

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ՊՈՒ.	100
20 Ֆրանքոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 14
Իսպէրիալ	»	90 5
Բրիմիջ	»	51 10
Լուսոյի թղթադրամ	»	8 89
» արծաթ	»	74
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108 25
Վենետոց	»	104
Հինգեանց	»	103 30
Մէթալիք	»	102 20
Թասֆիկէ	»	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 Յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երկկոր

Անդլ. քոնսոլիտէ		98 1/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուելուս		15 7/8
» » » գոցուելուս		16
» » » Ա.		28
» » » Բ.		16 3/8
» » » Գ.		15 3/8
Օթոման 1871		91
Փոխառութիւն 1877		99 1/2
Պանք Օթոման		10 1/8
Լուսական փոխառ. 1873		100
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիչէ		99
» առանձ. (բրիվիլէժէ)		103 7/8
Տարտ Սանիէ		83 1/2
Օսմանիայ փոխառ. Բերլին		102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 35
Վիէննա, 25 Յուլիս, ժամ 4 երկկոր		
Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ		119 70
Օսմանեան երկաթուղի		30 20
» Լեժէրի բաժնեթուղթք		108
Բարիզ, 25 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երկկոր		
Ֆրանսական Լիանտ 4 %		104 85
» » 3 %		83 80
Օսմանեան յսխտատ. Սերի Դ. բացուելուս		16 10
» » » գոցուելուս		16 10
» » » Բ.		16 75
» » » Գ.		16
Օսմանեան երկաթուղի		59 50
» Լեժէրի բաժնեթուղթք		— —
Պանք Օթոման		507 50
Դրեսի Լիոնէ		667 50
» Ֆոնտէ		1251 25
Գոնդուսա տ'Լոգոնդ		800 [.°]
Սուէզի ջրանցք		2255
Լուսական 5 % 1871 ի		— —
Իտալական Լիանտ		92 95
Սպանիական (արտաքին)		71 5/8
Եգիպտական միացեալ		447 50
Բրիոլիթէ Թիւրք		446 25
Շէքնական 5 %		461 25
Հէք Լոնտրայի վրայ		25 15

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մ. Համարձման տոնի առթիւ ի նը-պաստ հաստատուելիք Սերաստացի բարեպաշտ ազգայիններէ նուէր հաւաքելու համար, հոգաբարձութիւնս բան տոմարութեան Ցանձնախումբ մը կազմած էր հետեւեալ Մեծ. անձերէն.

Ահարոն	էֆ.	Մարգարեան
Գէորգ	»	Լալէեան
Դաւիթ	»	Գրիմզեան
Յարութիւն	»	Սամուրքաշեան
Յարութիւն	»	Առաքելեան
Օհաննէս	»	Զառատեան
Օհաննէս	»	Կէտուկեան
Նիկողայոս	»	Խորիկեան
Նշան	»	Մուրատխանեան
Ոսկեան	»	Ժամկոչեան
Վարդան	»	Եղիկեան
Վարդան	»	Սանթուրեան

Սոյն պատուարժան Յանձնախումբն 7121 (եօթն հազար հարիւր քսան և մէկ) դահեկանի գումար մը հաւաքելով յանձնած է մեզ, և կը փութանք հրատարակել նուիրատուաց անուանքը։

Այս առթիւ քաղցր պարտականութիւն կը համարինք յանուն պատապարելոց, մեր խորին շնորհակալութիւնն յայտնել թէ՛ յիշեալ Պատ. Յանձնախմբի Մեծ. անդամոց և թէ՛ բարեպաշտ նուիրատուաց. որք իրենց նուէրներովը միսիթարեցին հաստատութեանս հարիւրաւոր պատսպարեալներն։

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ա.թէն-դէր. Ա.թէնագէս
ՏԻՌ. ԿԻՐԻՄԻՐՃԿԵՐՏԱՆ ՄԻՔԻ. ՅԱՅՈՒԹԵԱՆ

Բարեգութ Տեարք՝ Դաւիթ Գրիմզեան 160 դահեկան, Գարեգին Տէր Պաղէան 150, Ահարոն Մարգարեան 108, Նշան Մերկերեան 108, Յարութիւն Յովակիմեան 80, Յարութիւն Սամուրքաշեան 70, Նիկողոս Խորիկեան 60, Գալուստ Ներսիսեան 60 Յովնան Կէտիկեան 60, Ոսկեհան Մաթէոսեան 60, Մարտիրոս Տումարեան 60, Սիմոն Ստեփանեան 60, Նիշան Մուրատխանեան 50, Յովհաննէս Ճէվահիրճեան 50, Գրիգոր Տէր Թովմասեան 50, Սահակ Մաթէոսեան 50, Գէորգ Լալէեան 50, Մխիթար Գրիմզեան 40, Յովհաննէս Տաքէսեան 40, Յովհան Մ'ստեան 40, Վարդան Մ. Նիկեան 40, Ոսկեան Յակոբեան 40, Դանիել Սիրապեան 40, Մկրտիչ Ռէյիսեան 40, Յովհաննէս Զառատեան 40, Ոսկեհան Ժամկոչեան 40, Ստեփան Զարէկէօզեան 40, Մկրտիչ Ճիհանեան 40, Նշան Աստուածատուրեան 30, Սահակ և Կիւրեղ Սիրապեան 30, Գրիգոր Զատիկեան 30, Յարութիւն Գրիմզեան 30, Եփրէմ Գարակէօզեան 30, Երեմիայ Կոսուշեան 30, Յակոբ Պըլիկեան 30, Ոսկեհան Մարգարեան 30, Փիլիկ Մատոյեան 30, Գէորգ Քէ

ցաքանութեան և յիրագիտութեան, իւրեանց յաջողակ պատասխաններովն գոհացնելով թէ քննիչներն և թէ ազգայիններն։

Յուլիս 2 կիրակի առաւօտ, կատարուեցաւ ի վարժատան պարգեւաբաշխութեան հանդէսն՝ ընդ նախագահութեամբ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Ռուսճուքլեանի և ի ներկայութեան կրկին սեռէ խուռն բազմութեան. հանդէսն սկսաւ աշակերտաց և աշակերտուհեաց մի կրթական գեղեցիկ երգովն, և ապա արտասանեցան հայերէն, պուլկարերէն և ֆրանսերէն ճառեր և արամախօսութիւններ. հուսկ ապա վարժատան Տնօրէն Պ. Գարեգին Մ. Շիշմանեան առնելով դաստիարակութեան հիմական սկզբանց վրայ կարգաց վարժատան 88-89 տարեշրջանի տեղեկագիրն յորմէ վերջ մրցանակաբաշխութիւնք տեղի ունենալով 80 և չափ երկսեռ ուսանողաց զանազան ոսկեզօծ գիրքեր բաժնուեցան։

Հանդիսին նախագահ Գեր. Ս. Հայրը դրուատելով Փիլիպպուպոլսոյ ազգայնոց կրթասէր ոգին և շնորհակալութիւն յայտնելով Պատուարժան Թաղ. Խորհրդոյ ազգօգուտ ջանից ինչպէս նաև վարժատան պաշտօնէից աշխատութեան, փակեց հանդէսը Ջերմագին բարեմաղթութեամբ։

—Երէկ ասա ժամանեց Պարսկաստանի և Հնդկաստանի նախկին առաջնորդ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս։

ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ՕՐԱԳԻՐՆ

ԱՌ ՆՈՒՐԱՆԻԱ

Մայր. — 89 ի հարիւրամեակը. — Ուսուցչականութիւնն ի Հայաստան.—

ՄԱՑՐ

3 Յուլիս. — Ոչ ևս հով, ոչ ևս շարժուք օդին մէջ. տերեւ մ'անդամ չերերար։ Այս տաքութիւնն, այս անշարժութիւնն, այս միօրինակութիւնն որքա՜ն թանձրութեն կ'ազդեն հիւանդին։ Պարտաւորի՛ չ մուշտակ՝ այս տաքն, այնքա՛ն ծանրակիր որքա՜ն անտես անշօշափելի։ Հիւանդն երբեք երբեք անհամբերութեան շարժուք մը կ'ընէ՝ իբր հանելու համար մուշտակն։ աւելի մարմնէն՝ ա՛յն շարժումն է, զոր գալարեալ ձեռօք կ'ընէ հիւանդն՝ իբր ներքին մուշտակ մը մարմնոյն խորերէն հանելու ու քաշելու համար։։։ Ու երբ մայրդ է հիւանդն։։։ երբ կամիր՝ համակ շունչ ըլալ, ու շարժել տերեւներն յամառաբար անշարժ, ու զովացնել հրատապ ճակատն հիւանդին։ երբ կամիր՝ դանել անգի՛ւտ տերեւն, որոյ գալարն՝ հիւանդին այտերէն անհետ պիտ՝ ընէր առյաւէտ տենդի կարմիրն ախտագուռնակ՝ որ կը խտանայ և յարիւն կը փոխարկի հիւանդապահին սրտին մէջ, երբ հիւանդապահն որդի՛ն է՝ որ միայն կը մնայ իւր մօրն՝ որ միայն իւր ընտանիքէն կը մնայ որդեկին։։։ Կարենա՞լ, կարենա՞լ է։ ի՛նչ ոգէստ էր իմաստասէրն՝ որ այս վճիռն արձակեց։ Եւ արդէն մահկանացու մարդուն ա՞նկ է մեթէ կամեցողութիւն ունենալ։ Մարդկան ներելի է խորհիլ, ըղձալ, աղօթել։ Կա՛մ Աստուծոյ է միայն։ Սաղմոսաց մարգարէ՛ն է որ կ'ըսէ։ «Խորհուրդ մարդկան, կամք Աստուծոյ։» Եւ, կը հաւատամ, Աստուծոյ կամքն ա՛յն է զի մայրս ապրի։ Ա՛յ՛, մայրս պիտի՛ ապրի։ Բայց յաւէտ հիւանդին, յաւէտ հիւանդաց համար աղօթել պարտ է։

Ես ոչ միայն հիւանդաց, այլ և մեռելոց համար ալ կ'աղօթեմ, հանգուցեալ համար։ անոնց համար, որոնք հագիւատ չի՛ն իրենց գերեզմանին մէջ, վաղամեռիկ մարց համար՝ որոնք սեւեր՝ հագած աղջիկներ ձգած են ետեւնին, սեւեր հագած յոլովանթա՛ղդ աղջիկներ՝ որոց հայրն ալ՝ յորդեկացն հեռի՝ մինաւորիկ կ'արտասուէ յանկեան ուրեք աշխարհի։ Կ'աղօթեմ ես, Նուրանիա՛, որ յարութիւն առնեն այն մայրերն։։։։ Աղօթքս թող երբեք չը լսէ Աստուած, և թող մարդիկ միշտ խնդան վրաս։ ես յաւիտեան պիտ՝ աղօթեմ—հոգւոյս մեծագոյն պէտքն է այս — մարց համար, պիտի աղօթեմ յարութեան համար ա՛յն մարց, որք մատաղ ղաւկեր թողած են աշխարհի վրայ։ Հա՞րկ է ըսել, Աստուծոյ բարութեան համար հաւատքս անհունն է։ սակայն, երբ ծաղկաւէտ աղջիկ մը կամ նորատի մանուկ մը կը տեսնեմ սգազգեստ, մանուկ որ «մայր» բառն իր ընկերաց կամ ընկերուհեաց համար միայն կրնայ գործածել, ո՜հ, հաւասարակշռութիւնս, հաւատքս կը կորուսանեմ։։։ Եւ սակայն բառն որ բերնէս կ'ելնէ բնազդմամբ, բարձրագոյն բացագանչութիւնն որ հոգւոյս խորէն կ'արձակուի՝ կայծակի մը նման գալարելով ու գոռալով և ապիքս պատառելով, այդ բառն, այդ բացագանչութիւնն է դարձեալ «Աստուա՜ծ։» Եւ կը ծնրադրեմ, և կ'աղօթեմ, որք մայրերուն, ո՛չ, որոց մայրերուն վերակենդանութեան համար, անհանգիստ հանգուցելոց յարութեան համար։։։

——

89Ի ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿՆ

4 Յուլիս. — Երթա՛ց երթա՛ց ու չը դայ այն երէկուան տաքն։

Այսօր հով կայ, որ կը բաբեխառնէր տօժոյ այս ամնուան սովորական կամ արտասովոր տաքութիւնն։ Ու մայրս ոչ այնքան ծանր զդաց ինքզինքն այսօր։

Նուազ տառապի ալ, միշտ կը ձանձրան այ սակայն հիւանդն։ Եթէ մեռելը ալ վարժատան և ստէպ դա՛ր։ Արուեստահանդիսին ու Մարիէնպատի պատմութիւնք որքա՜ն զուարճացուցին մայրս։ Մեծ մտաքայլս Երուսաղեմի պատմութիւններ կ'ընէր։ Սուրբ տեղեաց վրայ Շադօպրիան, Լամարտինն, Ռընան, Մեկքիոր տը Վոգիւէ, Կապուլէլ Շառմն լսելէ կամ կարդալէ յետոյ, մարդ չը կրնար անշուշտ մտիկ ընել բարեպաշտուհի կնոջ մը կրօնական արարողութեանց նկարագրութիւններուն։ զի մանուեսի մտաքայլս միայն եկեղեցիներ ու եկեղեցականներ տեսած ըլլալ կը թուի ա՛յն թաքուն և անհուն հրապուրանօք հարուստ վայրերուն մէջ,— զոր այնքա՛ն չահեկանօրէն կը նկարագրէ Ռէնէ-Եէի սրտիցեայ ու գեղագեղ թղթակիցն։ Իսկ միւս մտաքայլս՝ որ ըստ ամենայնի յերկնուստ առատապէս օժտեալ է՝ աչխոյժ ոգելից ոճով կը նկարագրէ նուագունց զգայութիւնն իսկ կուսայ իւր ձայնն, որ կը նրբանար՝ անցեալ օր՝ նրբահիւս այն հրաշափիգ Էֆէլեան աշտարակին նկարագրութեան ժամանակ, և կը լուծանար ու կը խոհոմէր՝ երբ Մարիէնպատի աղբերակաց վրայ կը խօսէր։

Ու ձայն ու ճակատ կը խաւարէր յանկարծ։։։ Հէ՛գ թռուցիկն, որ մեծ մամային ուշադրութեան ժամանակ յուղի անկաւ։։։ ուսո՛ց վրայ՝ յոդնախուռն յոգնատիւռը ընկերակցութեամբ, եկեղեցւոյն մէջէն անցնելով՝ ուր զուարթունք այգուն այգուն աղօթած էին արարածոց բարեկենդանութեանն համար, անցնելով անտառաց մէջէն՝ ոյք կը հնչէին դեռ այգորանաց ու կենաց հրճուագին երգերով, ու մանելով՝ մեղրահիւթ մարմնիկ՝ յորդնալից փոսն աներգակ և անարիգակ, զորով դառնագոյն հեգնութիւն՝ գալարին թուփք ու թառին ու թռչնին թռչունք, զորով պատյտս առնուն ու կայթառօնս կատարեն երանիկք երկրի։

Կը շարունակէ քաղցրիկ մտաքայլս իւր նկարագրութիւնն։ Էֆէլի աշտարակին կատարն է։ Վար կը նայի, գերեզմանն կը տեսնէ։ վեր կը նայի, զԱստուած չը տեսներ։ Այլ քար կը դնէ սրտին վրայ, քանզի հիւանդ քոյրն է որ իրեն կ'ունկնդրէ։ Արդ կը թողու մտաքայլս լեցուն փոսն ու դատարկ երկինքն, և կը վերադառնայ լիաբեցուն քաղաքին։ Լեցուն՝ անհունութեամբ։ աշխարհիս ամէն կողմերէն հոն են մարդիկ, հոն ամէն երկրայ բերքերն ու ամէն ազգաց արտադրութիւնք։ Ֆռանսական մնաց նման առաձիգ է Ֆռանսայի մայրաքաղաքն ալ։ կ'ընդլայնի՛, կ'ընդլայնի՛։ տիեզերքն իւր ծոցոյն մէջ կ'ընդունի, անհունութի՛ւնն, այո՛։ 89ի հարիւրամեակին առթիւ տեղի կ'ունենայ Արուեստահանդէսն։ Եւ ա՜նո՛նք, որոնք կ'այցելեն Արուեստահանդէսն և պատմութիւն գիտեն, «Հաբիւրը տարուան մէջ ի՞նչ յառաջադիմութիւն» կը դնէն։ և հռչակաւոր Մալլօքի հարցման կամ Մալլօքի հրաչակաւոր հարցմանն (Is life worth living?) հաստատապէս կը պատասխանեն հեղինակին հետ։ Իսկ հաղուագիւտ անձինք՝ որոնք յոտեռոս անուամբ կը յորջորջուին ընդհանրապէս՝ Ուլթիմատներորդ դարու 89ին քով անոնցմէ կամ տխուր թուական մը կը գտանեն Ինեւատներորդ դարուս 89ն։ Այն ժամանակ կործանելու բան մ'ունէին, այն ժամանակ կործանելու բաներ ու բանե՛ր ունէին մարդիկ։ մարդկութիւնն այսօր ոչինչ ունենալով ջնջելու, ինքզինք կը ջնջէ։։։ Ռուս ախտն, օղա՛խնդէն, որ անձնասպանութիւնն է ընդարձակագոյն իմաստով, հաւաշխարհիկ ըլլալ կը սպառնայ։ Այն զուարթ Ֆրանսային համար իսկ, որոյ ոգին՝ ըստ Ռընանի՝ անհամակիր է յոռետեսութեան, ձէյմս Սբլլի կը գրէ ի սկիզբն Ցեռեխոնոնիան հզօր գրքին, որ քննադատութիւնն (՝) է յոռետեսութեան։ «։։։ Կը հաստատուի սակայն թէ հեռաքրքրութեան մեծ հոսանք մը գրգռուած է Ֆռանսայի մէջ իմաստասիրական յոռետեսութեան արդի զարգացմանէն ի Գերմանիա։»

Ու այս յետին Հայ ժողովրդեան մէջ ալ, այո՛, առերեւոյթս բուսակեցիկ այս ժողովրդեան մէջ՝ դեռ կը տեսնէ դաստիարակուհւոյ մը հրատարակեալ մէկ նամակին առթիւ յուզումն, նամակ ուր կը քննադատուէր Պուտապէշի վարդապետութիւնն այնպիսի՝ շեշտերով որ ջատագովութեան մ'արդիւնքն այն գիրն յառաջ բերաւ քան թէ քննադատութեան։ Նէրվա՜՝ կը գտչին ընթերցողք անբացատրելի կերպիւ յուզեալ։ վերստին կ'ընթեռնուին Հայ երիտասարդք այն հատուածն՝ որ անդրասիական կամ անդրաշխարհեան տարաբնակ տարօրինակ հրապոյր մ'ուներ, և կը կրկնէին հեծեծագին այլ և անձկագին՝ Նէրվա՜։։։

——

ՊՈՒՏՏԱՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ԽԱՍԳԻՒՂ

5 Յուլիս.— Մօրս վիճակին մէջ բարւոքումն՝ որքան փոքրիկ ալ ըլլայ՝ կը շարունակէ։ կ'անչլչտեսի սակաւ հաղորդ՝ անձինք՝ որոնք յոռետես անուամբ կը յորջորջուին ընդհանրապէս՝ Ուլթիմատներորդ դարու 89ին քով անոնցմէ կամ տխուր թուական մը կը գտանեն Ինեւատներորդ դարուս 89ն։ Այն ժամանակ կործանելու բան մ'ունէին, այն ժամանակ կործանելու բաներ ու բանե՛ր ունէին մարդիկ։ մարդկութիւնն այսօր ոչինչ ունենալով ջնջելու, ինքզինք կը ջնջէ։։։ Ռուս ախտն, օղա՛խնդէն, որ անձնասպանութիւնն է ընդարձակագոյն իմաստով, հաւաշխարհիկ ըլլալ կը սպառնայ։ Այն զուարթ Ֆրանսային համար իսկ, որոյ ոգին՝ ըստ Ռընանի՝ անհամակիր է յոռետեսութեան, ձէյմս Սբլլի կը գրէ ի սկիզբն Ցեռեխոնոնիան հզօր գրքին, որ քննադատութիւնն (՝) է յոռետեսութեան։ «։։։ Կը հաստատուի սակայն թէ հեռաքրքրութեան մեծ հոսանք մը գրգռուած է Ֆռանսայի մէջ իմաստասիրական յոռետեսութեան արդի զարգացմանէն ի Գերմանիա։»

Ու այս յետին Հայ ժողովրդեան մէջ ալ, այո՛, առերեւոյթս բուսակեցիկ այս ժողովրդեան մէջ՝ դեռ կը տեսնէ դաստիարակուհւոյ մը հրատարակեալ մէկ նամակին առթիւ յուզումն, նամակ ուր կը քննադատուէր Պուտապէշի վարդապետութիւնն այնպիսի՝ շեշտերով որ ջատագովութեան մ'արդիւնքն այն գիրն յառաջ բերաւ քան թէ քննադատութեան։ Նէրվա՜՝ կը գտչին ընթերցողք անբացատրելի կերպիւ յուզեալ։ վերստին կ'ընթեռնուին Հայ երիտասարդք այն հատուածն՝ որ անդրասիական կամ անդրաշխարհեան տարաբնակ տարօրինակ հրապոյր մ'ուներ, և կը կրկնէին հեծեծագին այլ և անձկագին՝ Նէրվա՜։։։

——

89Ի ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿՆ

4 Յուլիս. — Երթա՛ց երթա՛ց ու չը դայ այն երէկուան տաքն։

Այսօր հով կայ, որ կը բաբեխառնէր տօժոյ այս ամնուան սովորական կամ արտասովոր տաքութիւնն։ Ու մայրս ոչ այնքան ծանր զդաց ինքզինքն այսօր։

Նուազ տառապի ալ, միշտ կը ձանձրան այ սակայն հիւանդն։ Եթէ մեռելը ալ վարժատան և ստէպ դա՛ր։ Արուեստահանդիսին ու Մարիէնպատի պատմութիւնք որքա՜ն զուարճացուցին մայրս։ Մեծ մտաքայլս Երուսաղեմի պատմութիւններ կ'ընէր։ Սուրբ տեղեաց վրայ Շադօպրիան, Լամարտինն, Ռընան, Մեկքիոր տը Վոգիւէ, Կապուլէլ Շառմն լսելէ կամ կարդալէ յետոյ, մարդ չը կրնար անշուշտ մտիկ ընել բարեպաշտուհի կնոջ մը կրօնական արարողութեանց նկարագրութիւններուն։ զի մանուեսի մտաքայլս միայն եկեղեցիներ ու եկեղեցականներ տեսած ըլլալ կը թուի ա՛յն թաքուն և անհուն հրապուրանօք հարուստ վայրերուն մէջ,— զոր այնքա՛ն չահեկանօրէն կը նկարագրէ Ռէնէ-Եէի սրտիցեայ ու գեղագեղ թղթակիցն։ Իսկ միւս մտաքայլս՝ որ ըստ ամենայնի յերկնուստ առատապէս օժտեալ է՝ աչխոյժ ոգելից ոճով կը նկարագրէ նուագունց զգայութիւնն իսկ կուսայ իւր ձայնն, որ կը նրբանար՝ անցեալ օր՝ նրբահիւս այն հրաշափիգ Էֆէլեան աշտարակին նկարագրութեան ժամանակ, և կը լուծանար ու կը խոհոմէր՝ երբ Մարիէնպատի աղբերակաց վրայ կը խօսէր։

Ու ձայն ու ճակատ կը խաւարէր յանկարծ։։։ Հէ՛գ թռուցիկն, որ մեծ մամային ուշադրութեան ժամանակ յուղի անկաւ։։։ ուսո՛ց վրայ՝ յոդնախուռն յոգնատիւռը ընկերակցութեամբ, եկեղեցւոյն մէջէն անցնելով՝ ուր զուարթունք այգուն այգուն աղօթած էին արարածոց բարեկենդանութեանն համար, անցնելով անտառաց մէջէն՝ ոյք կը հնչէին դեռ այգորանաց ու կենաց հրճուագին երգերով, ու մանելով՝ մեղրահիւթ մարմնիկ՝ յորդնալից փոսն աներգակ և անարիգակ, զորով դառնագոյն հեգնութիւն՝ գալարին թուփք ու թառին ու թռչնին թռչունք, զորով պատյտս առնուն ու կայթառօնս կատարեն երանիկք երկրի։

Կը շարունակէ քաղցրիկ մտաքայլս իւր նկարագրութիւնն։ Էֆէլի աշտարակին կատարն է։ Վար կը նայի, գերեզմանն կը տեսնէ։ վեր կը նայի, զԱստուած չը տեսներ։ Այլ քար կը դնէ սրտին վրայ, քանզի հիւանդ քոյրն է որ իրեն կ'ունկնդրէ։ Արդ կը թողու մտաքայլս լեցուն փոսն ու դատարկ երկինքն, և կը վերադառնայ լիաբեցուն քաղաքին։ Լեցուն՝ անհունութեամբ։ աշխարհիս ամէն կողմերէն հոն են մարդիկ, հոն ամէն երկրայ բերքերն ու ամէն ազգաց արտադրութիւնք։ Ֆռանսական մնաց նման առաձիգ է Ֆռանսայի մայրաքաղաքն ալ։ կ'ընդլայնի՛, կ'ընդլայնի՛։ տիեզերքն իւր ծոցոյն մէջ կ'ընդունի, անհունութի՛ւնն, այո՛։ 89ի հարիւրամեակին առթիւ տեղի կ'ունենայ Արուեստահանդէսն։ Եւ ա՜նո՛նք, որոնք կ'այցելեն Արուեստահանդէսն և պատմութիւն գիտեն, «Հաբիւրը տարուան մէջ ի՞նչ յառաջադիմութիւն» կը դնէն։ և հռչակաւոր Մալլօքի հարցման կամ Մալլօքի հրաչակաւոր հարցմանն (Is life worth living?) հաստատապէս կը պատասխանեն հեղինակին հետ։ Իսկ հաղուագիւտ անձինք՝ որոնք յոռետես անուամբ կը յորջորջուին ընդհանրապէս՝ Ուլթիմատներորդ դարու 89ին քով անոնցմէ կամ տխուր թուական մը կը գտանեն Ինեւատներորդ դարուս 89ն։ Այն ժամանակ կործանելու բան մ'ունէին, այն ժամանակ կործանելու բաներ ու բանե՛ր ունէին մարդիկ։ մարդկութիւնն այսօր ոչինչ ունենալով ջնջելու, ինքզինք կը ջնջէ։։։ Ռուս ախտն, օղա՛խնդէն, որ անձնասպանութիւնն է ընդարձակագոյն իմաստով, հաւաշխարհիկ ըլլալ կը սպառնայ։ Այն զուարթ Ֆրանսային համար իսկ, որոյ ոգին՝ ըստ Ռընանի՝ անհամակիր է յոռետեսութեան, ձէյմս Սբլլի կը գրէ ի սկիզբն Ցեռեխոնոնիան հզօր գրքին, որ քննադատութիւնն (՝) է յոռետեսութեան։ «։։։ Կը հաստատուի սակայն թէ հեռաքրքրութեան մեծ հոսանք մը գրգռուած է Ֆռանսայի մէջ իմաստասիրական յոռետեսութեան արդի զարգացմանէն ի Գերմանիա։»

Ու այս յետին Հայ ժողովրդեան մէջ ալ, այո՛, առերեւոյթս բուսակեցիկ այս ժողովրդեան մէջ՝ դեռ կը տեսնէ դաստիարակուհւոյ մը հրատարակեալ մէկ նամակին առթիւ յուզումն, նամակ ուր կը քննադատուէր Պուտապէշի վարդապետութիւնն այնպիսի՝ շեշտերով որ ջատագովութեան մ'արդիւնքն այն գիրն յառաջ բերաւ քան թէ քննադատութեան։ Նէրվա՜՝ կը գտչին ընթերցողք անբացատրելի կերպիւ յուզեալ։ վերստին կ'ընթեռնուին Հայ երիտասարդք այն հատուածն՝ որ անդրասիական կամ անդրաշխարհեան տարաբնակ տարօրինակ հրապոյր մ'ուներ, և կը կրկնէին հեծեծագին այլ և անձկագին՝ Նէրվա՜։։։

——

ՄԵԼԱՆԻԱ

մայրս ոչ այնքան ծանր զդաց ինքզինքն այսօր։

Նուազ տառապի ալ, միշտ կը ձանձրան այ սակայն հիւանդն։ Եթէ մեռելը ալ վարժատան և ստէպ դա՛ր։ Արուեստահանդիսին ու Մարիէնպատի պատմութիւնք որքա՜ն զուարճացուցին մայրս։ Մեծ մտաքայլս Երուսաղեմի պատմութիւններ կ'ընէր։ Սուրբ տեղեաց վրայ Շադօպրիան, Լամարտինն, Ռընան, Մեկքիոր տը Վոգիւէ, Կապուլէլ Շառմն լսելէ կամ կարդալէ յետոյ, մարդ չը կրնար անշուշտ մտիկ ընել բարեպաշտուհի կնոջ մը կրօնական արարողութեանց նկարագրութիւններուն։ զի մանուեսի մտաքայլս միայն եկեղեցիներ ու եկեղեցականներ տեսած ըլլալ կը թուի ա՛յն թաքուն և անհուն հրապուրանօք հարուստ վայրերուն մէջ,— զոր այնքա՛ն չահեկանօրէն կը նկարագրէ Ռէնէ-Եէի սրտիցեայ ու գեղագեղ թղթակիցն։ Իսկ միւս մտաքայլս՝ որ ըստ ամենայնի յերկնուստ առատապէս օժտեալ է՝ աչխոյժ ոգելից ոճով կը նկարագրէ նուագունց զգայութիւնն իսկ կուսայ իւր ձայնն, որ կը նրբանար՝ անցեալ օր՝ նրբահիւս այն հրաշափիգ Էֆէլեան աշտարակին նկարագրութեան ժամանակ, և կը լուծանար ու կը խոհոմէր՝ երբ Մարիէնպատի աղբերակաց վրայ կը խօսէր։

Ու ձայն ու ճակատ կը խաւարէր յանկարծ։։։ Հէ՛գ թռուցիկն, որ մեծ մամային ուշադրութեան ժամանակ յուղի անկաւ։։։ ուսո՛ց վրայ՝ յոդնախուռն յոգնատիւռը ընկերակցութեամբ, եկեղեցւոյն մէջէն անցնելով՝ ուր զուարթունք այգուն այգուն աղօթած էին արարածոց բարեկենդանութեանն համար, անցնելով անտառաց մէջէն՝ ոյք կը հնչէին դեռ այգորանաց ու կենաց հրճուագին երգերով, ու մանելով՝ մեղրահիւթ մարմնիկ՝ յորդնալից փոսն աներգակ և անարիգակ, զորով դառնագոյն հեգնութիւն՝ գալարին թուփք ու թառին ու թռչնին թռչունք, զորով պատյտս առնուն ու կայթառօնս կատարեն երանիկք երկրի։

Կը շարունակէ քաղցրիկ մտաքայլս իւր նկարագրութիւնն։ Էֆէլի աշտարակին կատարն է։ Վար կը նայի, գերեզմանն կը տեսնէ։ վեր կը նայի, զԱստուած չը տեսներ։ Այլ քար կը դնէ սրտին վրայ, քանզի հիւանդ քոյրն է որ իրեն կ'ունկնդրէ։ Արդ կը թողու մտաքայլս լեցուն փոսն ու դատարկ երկինքն, և կը վերադառնայ լիաբեցուն քաղաքին։ Լեցուն՝ անհունութեամբ։ աշխարհիս ամէն կողմերէն հոն են մարդիկ, հոն ամէն երկրայ բերքերն ու ամէն ազգաց արտադրութիւնք։ Ֆռանսական մնաց նման առաձիգ է Ֆռանսայի մայրաքաղաքն ալ։ կ'ընդլայնի՛, կ'ընդլայնի՛։ տիեզերքն իւր ծոցոյն մէջ կ'ընդունի, անհունութի՛ւնն, այո՛։ 89ի հարիւրամեակին առթիւ տեղի կ'ունենայ Արուեստահանդէսն։ Եւ ա՜նո՛նք, որոնք կ'այցելեն Արուեստահանդէսն և պատմութիւն գիտեն, «Հաբիւրը տարուան մէջ ի՞նչ յառաջադիմութիւն» կը դնէն։ և հռչակաւոր Մալլօքի հարցման կամ Մալլօքի հրաչակաւոր հարցմանն (Is life worth living?) հաստատապէս կը պատասխանեն հեղինակին հետ։ Իսկ հաղուագիւտ անձինք՝ որոնք յոռետես անուամբ կը յորջորջուին ընդհանրապէս՝ Ուլթիմատներորդ դարու 89ին քով անոնցմէ կամ տխուր թուական մը կը գտանեն Ինեւատներորդ դարուս 89ն։ Այն ժամանակ կործանելու բան մ'ունէին, այն ժամանակ կործանելու բաներ ու բանե՛ր ունէին մարդիկ։ մարդկութիւնն այսօր ոչինչ ունենալով ջնջելու, ինքզինք կը ջնջէ։։։ Ռուս ախտն, օղա՛խնդէն, որ անձնասպանութիւնն է ընդարձակագոյն իմաստով, հաւաշխարհիկ ըլլալ կը սպառնայ։ Այն զուարթ Ֆրանսային համար իսկ, որոյ ոգին՝ ըստ Ռընանի՝ անհամակիր է յոռետեսութեան, ձէյմս Սբլլի կը գրէ ի սկիզբն Ցեռեխոնոնիան հզօր գրքին, որ քննադատութիւնն (՝) է յոռետեսութեան։ «։։։ Կը հաստատուի սակայն թէ հեռաքրքրութեան մեծ հոսանք մը գրգռուած է Ֆռանսայի մէջ իմաստասիրական յոռետեսութեան արդի զարգացմանէն ի Գերմանիա։»

Ու այս յետին Հայ ժողովրդեան մէջ ալ, այո՛, առերեւոյթս բուսակեցիկ այս ժողովրդեան մէջ՝ դեռ կը տեսնէ դաստիարակուհւոյ մը հրատարակեալ մէկ նամակին առթիւ յուզումն, նամակ ուր կը քննադատուէր Պուտապէշի վարդապետութիւնն այնպիսի՝ շեշտերով որ ջատագովութեան մ'արդիւնքն այն գիրն յառաջ բերաւ քան թէ քննադատութեան։ Նէրվա՜՝ կը գտչին ընթերցողք անբացատրելի կերպիւ յուզեալ։ վերստին կ'ընթեռնուին Հայ երիտասարդք այն հատուածն՝ որ անդրասիական կամ անդրաշխարհեան տարաբնակ տարօրինակ հրապոյր մ'ուներ, և կը կրկնէին հեծեծագին այլ և անձկագին՝ Նէրվա՜։։։

——

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻ 1889 Ի

Ընդարձակ տեղ մը կը դրաւէ առողջաբանութիւնը Փարիզի արուեստահանդիսին մէջ։ Շատ տեղեր՝ այս գիտութեան վերաբերեալ նիւթեր կը տեսնուին։ սակայն կայ երկու տեղ որոնք մի միայն առողջաբանութեան յատկացեալ են։ Աստնցմէ մին Զբնուորական անկելանոցին հարթավայրին վրայ առողջաբանութեան պալատն է հանդերձ շրջակայիւք։ միւսը Շան-սը-Մարսի վրայ Փարիզ քաղաքին երկու վրանաձեւ շինուածքն է։

Առողջաբանութեան պալատը իւր բազմազան, ու տենդը կը նուազի, տակաւ ախորժակն ալ կը բացուի։ Բազմած ըլլամ թէ յատին կանգնած, հոգւով ամէն վայրկեան առաջի Հօրն երկնաւոր ծնրադիր եմ ու բաղխատարած, ոչ այլ եւս աղօթելու այլ շնորհս ուղելու, փառաբանելու համար։—Երէկ օրհնեալ Սեղբոսեանի խորանն ըրի։ այսօր իրմէ նամակ առի։ Մօրս համար կը տաքնոպի, և ինձ համար ալ կը վախնայ որ հիւանդանամ։ Ես ալ այդ փափուկ աղջկանն համար նոյն երկիւղն ունիմ։ Արծրունի Նոյեմին մահն անպատում ներգործութիւն ըրած է վրան, իր տարաբաղդ քրոջ մահուան չափ։ Նոյեմին իր ընկերուհին էր, մերմերմուհին էր, բարեգործութեան մէջ իր գործակցուհին էր, տառապանաց մէջ իր սփոփածու հրեշտակն էր, այն աննման Արծրունի քահանային արժանաւոր դուստրն։ Ընտանեկան — որովհետեւ իր սանուհիներն իր ընտանիքն չը բաժներ այն չքնաղ դաստիարակուհին — ընտանեկան, իմա՛ գպրոցական տարաբաղդութիւն մ'ալ ունի այժմ օրիորդ Սեղբոսեան։ Պաղտիկ էֆէնտի Պապաեան, Ներսիսեան վարժարանի Հոգաբարձութեան հոգին, քանի մը շաբաթէ հետէ հիւանդ է, հետեւաբար և չը կրնար զբաղիլ դպրոցական գործերով։ Ներսիսեան վարժարանին ամենարժան Տընօրինուհին ալ կը բաղձայ զի Հոգաբարձութեան մէն մի անդամ—որքա՞ն ևս առաւել հոգին Հոգաբարձական մասնոյն — կարենայ հանապազ հսկել վարժարանին վրայ, մանաւանդ այժմ՝ որ յաւէտ քան երբեք պտուղներ կը խոստանայ վարժարանն։ Օրիորդ Արծրունի մը կայ բարձրագոյն դասարանին մէջ, — յաւէտ Օրիորդ Արծրունի մը կայ բարձրագոյն կարգին մէջ,— փոքրիկ աղջիկ մը. հանճարեղ, զգայուն, ներվանաբա՛ղձ, զոր գրութիւնք արժանացած են Տիկին Տիւսաբ փաշայի բարձր գնահատման։ Դեռ ուրիշ օժտեալ ու մշակեալ աշակերտուհիք ալ։

Ս. Ներսիսեան վարժարանն ի՞նչ բաղդ ունի, որ իր ուսուցչաց դլուխ այդպիսի անձ մը, այդպիսի անձնաւորութիւն մ'ունի։ Նէրվա՜ի նամակին վրայ թէպէտ զմայլմամբ ինձ խօսեցար, այլ այդ վսեմ էջին հեղինակուհին անձամբ չը ճանչցար, մեռուստ չը ճանչցար դու, Նուրանիա՛։ Զգացում, հոգի, երեւակայութիւն, հրմտութիւն, ամէն բան ունի նա։ Գիտէ վարել, գիտէ վառել մանաւանդ նոր սերունդն։ Այլ։։։ «Կրօղը տանի մանկավարժութիւնը» պիտի գոչես նորէն։ Էհ ուրեմն, Օր. Սեղբոսեանի միւս կարողութեանց վրայ խօսինք։ Եւ մարդու մը վրայ՝ քիչ համար՝ Հնդկաստանն հասկնալու։։։ Հնդկաստանը սիրելու կարողութիւնը չէ՞ բարձրագոյն կարողութիւնն։ Արդ, Հասդիւղի վարժուհին, որ զմայլում՝ ազդեց քեզ իբրեւ գրիչ այլ զայրոյթ իբրեւ պատասխանութեան եղծիչ, թերեւս։։։ քեզ չափ պատասխան է նա եւ Բանդի՝ քու կարծեօքդ իսկ՝ մ'որթի է ճանչելլ Պատասխ ու չը գանիլ զան։ Եւ միայն դու մեր սեռէն մէջ — գէթ ի շրջանակի ծանօթութեանց իմոց—աւելի լաւ կը ճանչես Հնդկաստանն, իր կրօնքն, իր գրականութիւնն (ինչ որ նոյն է գրեթէ)։ Օրիորդ Սրբոհի՝ բացի բնագիրներէ՝ կարդացած է Լուսի ժագօլիսի Սոբէ էէտ է Հէդիկ՝ որ անագորոյն կերպիւ արդարեւ կը լուսաբանէ ծագմանց խնդիրն, Եմիլ Պիւռնուֆի Փուշերէն է Էբոյ Վէռոյէն՝ զոր տասն ընտիր գրեանց համարժէք կը համարիս, Պարթէլլիի Սէնդ-Իլէռի Պոռոդոն (կամ տառագարձութեամբ՝ Բուդդոան) և նոր էրծանի՝ զոր քննադատութեան ձեւոյն տակ գիտակից կամ անգիտակից լաւագոյն ջատագովութիւնն նկատած ես միշտ Պուտապէշեան։ Ընթերցման բազում ասութիւններէ, ընթերցման բոլոր ասութիւններէն ալ անցած ըլլարս է մարդ տանելու համար այսպիսի՝ ընթերցումներ։ Բարձրագոյն հետաքրքրութիւնն հնդկական իրաց հետաքրքրութիւնն է։։։ Այս խօսքերովս զբե՛ղ անուղղակի կը գովեմ։ Ներէ՛, Նուրանիա՛։ սիրո՛ղդ վրայ դիս երգուելնցուցեր՝ զի քեզ նկատմամբ գովեստի բառ մ'իսկ չարտասանեմ։ Կը կատարեմ, հոգի՛ս, ամէն ուզածդ կը կատարեմ, միայն թէ, ա՜հ, մայրս առողջանայ կատարելապէս։

ՄԵԼԱՆԻԱ

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻ 1889 Ի

Ընդարձակ տեղ մը կը դրաւէ առողջաբանութիւնը Փարիզի արուեստահանդիսին մէջ։ Շատ տեղեր՝ այս գիտութեան վերաբերեալ նիւթեր կը տեսնուին։ սակայն կայ երկու տեղ որոնք մի միայն առողջաբանութեան յատկացեալ են։ Աստնցմէ մին Զբնուորական անկելանոցին հարթավայրին վրայ առողջաբանութեան պալատն է հանդերձ շրջակայիւք։ միւսը Շան-սը-Մարսի վրայ Փարիզ քաղաքին երկու վրանաձեւ շինուածքն է։

Առողջաբանութեան պալատն շուրջը կը գտնուի խճաքարի ընկերութեան վրանը, որ ի ցոյց կը դնէ իւր այլ և այլ արտադրութիւնքը, որպէս են ուղիղ խողովակներ, այլ և այլ սիֆոններ, վերջապէս ջրմուղներ շինելու և քաղաքներ մաքրելու ծառայող շատ մը խողովակներ։

Ուրիշ գեղեցիկ վրանի մը տակ կը տեսնուին նշանաւոր ժրնէսթ և Էբրշէր տան արտադրութիւնք։ օրինակի համար, գիւղային փուռեր, նաւերու համար գիւրաբակիլի փուռեր, Օթէլլոը Վիլի օգաւորման և ջեռուցման եղանակը ցուցնող յատակագիծեր, ջերմոցներ, թրամանի մաքրիչներ, հանկնեսական փոքր հնոցներ և այլն։ Այս վերջինները կը ծառայեն ամէն օր մաքրելու ի տես հասարակաց Հանանացուոց, Անանմեցւոց, Թունուղցւոց, Աշճերիացւոց և

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լ.ընտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանգուցեալ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կայուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարդադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ դործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

31

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ... ֆունտ 8,000,000
Պահեստի դրամ յվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՔ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՓՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆունտ 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆունտ 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆունտ

Լիազօր ներկայացուցիչ Հայոյն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէք—Գալաթա, Սօռկիսատիս խան։

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատէրերը, լիակատարՁԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳԷՆ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Դործակալութենէն։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառ փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ վնասներն իբր 20,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի դրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամոնտոյի Պանդպանին դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԻԱՆ և ԸՆԿ.

186

ՍՈՒ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ Ե ՄԻՋԷՐԿՐԱՆԻ ԴՊԼՈՒ ՔԱՆՈՂ
ՇՈՒԵՆԱՒ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանորուս	4200	Ֆիֆրօ	3000
Ֆէրոս	4000	Սապրիս	3000
Օմմանիթ	4000	Նէլիթիս	3000
Աէսոսդբիս	3250	Ռիբա	3000
Թիսպ	3250	Լոդիւս	800
Մակասլա	3250	Օլինտա	800
Մարիսթիս	3250	Նէսիլ	700

Մակոյալ չոգենաւը, Լիվրրուլէն ասատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ծ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ.
Ոսթրոլ խան
ՇԼԻՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

276 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրրուլ

Ս. տօնաւաճ Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳԻՐ

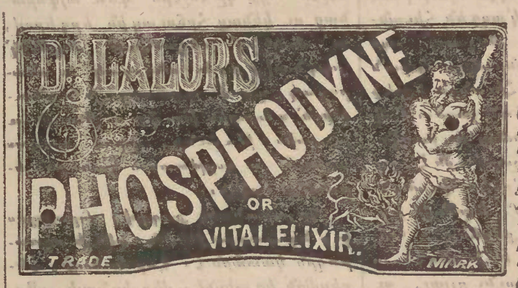

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՆՑ ԿՐՕՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՒԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և մի տարուան մէջ ապացուցեալ է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈԴԻՆԻՆ ՄԻԱՅՆ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մեր ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ոսկի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, գլուխդանգ, առնական կարողութեան մոռացում, կորուստ, և առնական այժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումներ։

Իր բուժէ գումարմարութիւնը, ջղային եւ որտի հիւանդութիւններու, լեարդի եւ երիկամանց, հանդուրժելիութիւններն, արեան դրջանի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը։ և կատեցուն կենսական այժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տարութեան եւ սուր հետեւանց մէջ այս դեղին ազդումը անմիջական և մշտական է։ Մեկնմանութեան զգացումներն եւ սխտանիշը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՒԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ առանելով կենսական եւլեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցնէ մարդկային ամէնոյն գրութեան մէջ, մտքինին եւ մտքին տալով հանգիստ եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել քաջութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աւորժամ է, կը զուշ եւ կը ճոխանչ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նորանոր յաւելումը եւ կորուստեան եւ բարօրութեան զգացումն մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատուց է վեր կորուսած էր։ Մարդոցութիւնը վերանորոգուած է։ Ամրոցանը հրաշալի կերպով կ'ուժեղնայ։ Ագեռց պատանը կանոնաւորապէս կատարելի։ Գուռներ կը լինի հանդարտ եւ կանգուն։ Դիմագը կ'ոգեսի դեղ։ Շրջուելը կը գունատանի, աչերը շողուն կը լինին, մարմնի պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու։ մազերը այլ կ'ստանան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէ։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն մեն շիշերուն մէջ որ, ցերեսանական կապարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, որոն փոխադրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած անգամներու եւ ինքնակոչ կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԷՍՊԱՒՈՒԹ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլյմուտ, պահանջոցին քով, կայսրան Թրանսիէ.ից, 95 եւ 97։

ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ԾՈՒՂԿԱՓՈՒՆՔ,
ԴԵՂԵՑԿԱՅՈՒՆՈՎ, ՄԵԲՄՈՆՈՎ ԴՈՅՆԸ, ՄԻՄԱՆ ԾՈՒՂԿԱՓՈՒԹԻՒՆ, ՄԻՄԱՆ ԹԱՐՄ։

Ընդամուն մը փորձ պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գեղեցիկ է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթերէ և բաղմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուին ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուքները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները չը հանդարտեցնէ։ Ընչետկ'ընէ մորթի սեւուը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրոտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ սա ամէն բանով անկարելի կրնէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Դիմաւոր մթերանոցը 1 սնոտն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նոյնպէս Բարիզ տա Նիս Եօրք։ Կրվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի գեղագործներու քով։

Կը վաճառուի մանրն Քանիրց եղրայր Բրիտանական դեղարան. 453 Մեծ փողոց Բերա, Խոմոն Քարուանա, Գալաթիա, Նիսանք Քարարքի 95 և 97։ Քիւրիւեան դարաց քով 77 Իմիր Խանիւ—, 51 Ակին համար 133 Մեծ փողոց Բերայի, և Դրիսոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 423։

61

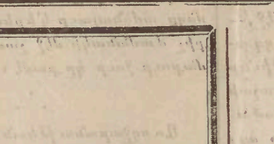

ՇՔՍԱԴՐԱՄ

ԱՄԷՆ ՑԱՒՑԱՀԱՆԳԷՑՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՌԻՇԼԻԷՈՒ ԿԱՅԼԱԿՆԵՐ

Ավրոդիտեան գրգռիչ դեղ (մարդարտաձեւ լուծելի քսուքներով)

ՊՈՒՐԳՈՊԻ

Առաջնակարգ դեղագործ, մատակարար հիւանդանոցաց, Ռամբլեզ փողոց, Բարիզ

կատարելագործեալ ՌԻՇԼԻԷՈՒ ԿԱՅԼԱԿՆԵՐը դեղագործք դարձան են ամէն վաղուցէն սպառման պարագայի մէջ. Ցոյց տուած են իւր ծննդական գործարանաց ամենէն հոյզ գրգռիչները. բաց ասած իւր փրկարար ազդեցութիւնը սոսմոքսին վրայ կազդուրիչ շաբրին մէջ կը դնէ վիրը։

ՌԻՇԼԻԷՈՒ ԿԱՅԼԱԿՆԵՐը բնաւ վերաբերութիւն չունին մինչեւ հիմա գովաբանուած ամէն դեղերուն հետ որք միասայաք են։

Ավրիդիտեան այս նոր դեղը կը ներկայացնենք ընդհանրին ուշադրութեան իբր դեղ մը որուն ազդեցութիւնն ապահով է և անվնասութիւնը բացարձակ։ [կարդալ յայտարարութիւնը]

Ի թիւ դիմ ներկայացուցիչն է Ֆ. Պէլլիս, Ֆրիսքրլեան խան, Պոլիս. Ի Կ. Պոլիս կեդրոնատեղիքն են Դեղաբանը Տէլլը Սուտա, Ֆ. Ալբալէ, Բրիսոնական, Քիշլի-բեան եղբարք և Ալնատասիանս ի Բերա. Թրիթս, Տ. Ալբերտիանս և Ա. Դասագրիանս ի Գալաթիա. Տ. և Մ. Մէնդիքի ի Պոլիս. Դար եղբարք Յիզմիր. Հ. Խիւ, ի Սելանիկ։

337

VÉRITABLE SOLUTION
D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(*Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.*)

DOSE: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

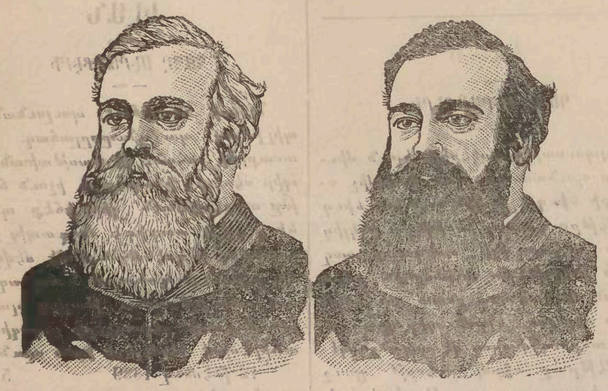

Նոր գիւտ մէջ այս մաղերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԸՆԴԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և բոյսերու նիւթէ։ Սովորակամ կարմիր մազերն ամենիրա զգ կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն մրցանի գերազանց է նմանարկնակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մազերն։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Արուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուելէն գնել սպասարկի մը մէջ, յետոյ բարակ ոլորտիկ սանտրով մը կամ այլ հեղուելիս մէջ թրջած բրուկով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցուցեալ զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը Թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուելը չորանայ։ Բոլոր մազերը մէկ ջուլարով, ճանաչ մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամբաւ։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, զայն աւելի թանձր կը լայ։ Ամբողջապէս որ ուզուած գոյնը տեսք բերուած է, զայն ամրանելով պահելու համար կը բաւէ երբեք նորն չանցնիր տեղամ մը հեղուելէն գործածելու։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չէ գլուխը լուալ գործածութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջին դէպքն ի ձեռին լուացք է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆՕԹ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեզ չտրուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը լուանալ է քիչ մը ալբալով, ապա գիտուն ընելու է այդ ներկն մէջ թեթեւագոյն թրջած ապոնգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անվիսանչ։

ԿԵՂԾԵՐԵՆ ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՑԻՉ

Միակ կեդրոնատեղի ԼՐՈՒՈՆՆՏ ԳԵՐՄԱՆԱՆ ԱՆԳԼԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վլյմուտ, Պահանջոցին քով, կայսրան Ղալաթիէ.ի թրանսիէ.ից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

77

ՖԻԻՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԷ ԲԱՂԵԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մարիս ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիւ-ֆիկլիսինը և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիւ-ֆիկլիսին կրէսին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՑՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։

444

ԼԸ ԲԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr DE JONGH

ԱՍՊԱՏ ՊԱԼՃԻՈՅ ԼԼՈ (LA ՊԱՆՈՒԱՆՇԱՆԻՆ, ԱՍՊԵՏ ՊԱՏՈՒՈՅ ԼԷԳԻՕՆԻ
ՍՊԱՑ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄՈՐԻՍ Ի ԼԱՋ Ի ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻՆ

Ջուտ եւ քանակն դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

Ի-ր տեսակին մէջ գերազանց է ամենայն բոլոր բա-ֆիլ-ինդիւրը

Գերազանցապէս գեր ի վեր ուժգնոյ կամ բաղադրեալ իւղերէն

Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամենէն նշանաւոր բժիշկներէն

ԱՆՕՐԻՆ Կ ԱԶԴՈՒՍՈՒՑԻՉԻՆ

Ընդդէմ թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց ճոռաղութեան 442

Հիւծման, և բոլոր խղլային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն որուն անունովը որք գաղսկոյին և նեարդին պիտակին վրայ կը կրեն ՏՐ. ԴՈՆԿԻ Ի ԱՆՈՒԱՆ, ՀԱՐԱՆԱՑ եւ ԸՆԿ տառագրութիւնն—Զգուշանալ կեղծերէն

Կեդրոնատեղի՝ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՏՈՒՐՈՏ և ԸՆԿ., 210, Հայ Հաղարին, Լոնտոն.

Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱԳԻՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՔՐԵՐԻՒ ԵՒ ՄԱՆՍԱԻՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒԻ, Վլյմուտ փողոց, 54, 56 և 58, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։— Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԷՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԻՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկ

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ամէն տեսակ ներով կը վաճառուին ամէն տեսակ հերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս չրջազգեստներ, քօսէներ, օժտի համար հերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և սակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

86